

**Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní**

**Vyhodnocení akcí realizovaných za přispění finančních prostředků EU
v obcích správního území Rychnova nad Kněžnou, jako obce s rozšířenou
působností a jejich dopadu na rozvoj a ekonomické „zdraví“ těchto obcí**

Markéta Hajná

**Bakalářská práce
2008**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Markéta HAJNÁ**

Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**

Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**

Název tématu: **Vyhodnocení akcí realizovaných za přispění finančních prostředků EU v obcích správního území Rychnova nad Kněžnou, jako obce s rozšířenou působností a jejich dopadu na rozvoj a ekonomické "zdraví" těchto obcí.**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Úvod
2. Možnosti čerpání finančních prostředků z Evropské unie do a po roce 2007
3. Konkrétní realizované projekty
4. Dopady vybraných realizovaných projektů
5. Závěr

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

VILAMOŤ, Š. Čerpáme finanční zdroje Evropské unie: praktický průvodce. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-1194-X.

Abeceda fondů Evropské unie 2007 - 2013. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, Odbor evropských fondů, 2007.

CHVOJKOVÁ, A. - KVĚTOŇ, V. a kol. Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007 - 2013. 1. vyd. Praha: IREAS, 2007. ISBN 978-80-86684-43-7.

www.strukturalni-fondy.cz

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Táňa Karlíková**
Ústav veřejné správy a práva

Datum zadání bakalářské práce: **24. října 2007**

Termín odevzdání bakalářské práce: **19. května 2008**

prof. Ing. Jan Čapek, CSc.
děkan

L.S.

prof. PhDr. Karel Lacina, DrSc.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 15. listopadu 2007

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych chtěla poděkovat paní Ing. Táně Karlíkové za její cenné rady a vedení mé bakalářské práce. Mé poděkování patří také panu Ing. Vladimíru Hulmanovi, vedoucímu Odboru regionálního rozvoje v Rychnově nad Kněžnou, za poskytnuté podklady a konzultace při psaní této práce.

SOUHRN

Cílem práce je zhodnotit čerpání finančních prostředků z EU v obcích správního území Rychnova nad Kněžnou a posoudit, zda je možné v současném programovacím období 2007 – 2013 o finanční podporu z EU usilovat. V první kapitole jsou uvedeny možnosti čerpání finančních prostředků z EU do a po roce 2007. Další část je zaměřena na jednotlivé obce, které čerpaly tyto finanční prostředky v rámci předvstupní pomoci a v předchozím programovacím období 2004 - 2006 na realizaci konkrétních projektů. Pozornost je věnována také důvodům, proč většina obcí prostředky Unie dosud nevyužila. Práce je zakončena doporučením, zda a jak mají obce v současném programovacím období 2007 - 2013 usilovat o finanční podporu EU.

KLÍČOVÁ SLOVA:

fondy EU, operační programy, regionální politika, Rychnov nad Kněžnou

TITLE

Evaluation of projects realized by towns of the administrative region of Rychnov nad Kneznou with financial sources support of the EU, as towns with extended authority and their impact onto an expansion and economical health of these towns

ABSTRACT

The purpose of this work is to sum up of using financial sources from the EU by towns of the administrative region Rychnov nad Kneznou and consider if it is possible to aspire after financial support of the EU in current programming period 2007-2013. In chapter one are introduced opportunities of drawing financial resources from the EU before and after year 2007. Next chapter is aimed to individual towns, which drawn these financial sources in a framework of preadmittance support and in previous programming period 2004 – 2006 for realization of concrete projects. Also an attention is devoted to reasons why most of the towns have not used these sources from the EU yet. The report is finished by suggestion whether and how the towns shall aspire for the financial support of the EU during current programming period 2007 – 2013.

KEYWORDS:

EU funds, operational programmes, regional policy, Rychnov nad Kneznou

OBSAH

OBSAH.....	6
Použité zkratky	8
Úvod.....	9
1 Regionální politika.....	10
1.1 Základní principy regionální politiky	10
1.2 Regiony v Evropské unii.....	11
1.3 Cíle regionální politiky	12
1.3.1 Programovací období 2000 - 2006.....	12
1.3.2 Programovací období 2007 - 2013.....	13
1.4 Fondy EU	14
1.4.1 Programovací období 2000 – 2006.....	15
1.4.2 Programovací období 2007 – 2013	19
1.5 Operační programy	21
1.5.1 OP v programovacím období 2000 – 2006.....	21
1.5.2 OP v programovacím období 2007 – 2013	24
1.6 Shrnutí.....	27
2 Rychnov nad Kněžnou a okolí.....	29
2.1 Charakteristika obcí a dobrovolných svazků obcí	29
2.1.1 Potštejn.....	30
2.1.2 Rokytnice v Orlických horách	30
2.1.3 Rychnov nad Kněžnou.....	31
2.1.4 Skuhrov nad Bělou.....	31
2.1.5 Záměl	32
2.1.6 Dobrovolné svazky obcí	33
2.2 Důvody nečerpání finančních prostředků z EU	34
2.3 Shrnutí.....	35
3 Konkrétní realizované projekty a jejich dopady.....	37
3.1 Potštejn.....	37
3.1.1 Na potštejnský hrad	37
3.2 Rokytnice v Orlických horách	37
3.2.1 Rokytnice – Vstupní brána Orlických hor	37

3.3	Rychnov nad Kněžnou.....	38
3.3.1	Orlické hory – hranice, která spojuje.....	38
3.3.2	Nová tvář informačních center	39
3.3.3	Česko–polské turistické informační centrum	40
3.4	Skuhrov nad Bělou.....	40
3.4.1	Nová tvář Informačních center	40
3.4.2	Integrační centrum Bělá.....	41
3.4.3	Příležitost	41
3.4.4	Rozvoj lidové tvořivosti a turismu v Orlických horách.....	42
3.5	Záměl	44
3.5.1	O pohár vodníka Floriána	44
3.6	DSO Dolní Bělá a DSO Vrchy	44
3.6.1	Podpora rozvoje turistiky v oblasti Vrchy a okolí	44
3.7	DSO Mikroregion Bělá.....	45
3.7.1	S batohem na zádech Mikroregionem Bělá	45
3.7.2	Internetizace mikroregionu Bělá.....	45
3.8	DSO Mikroregion Rychnovsko	46
3.8.1	U přátel jako doma.....	46
3.8.2	Brány Orlických a Bystřických hor	46
3.9	Shrnutí.....	47
	Závěr	49
	Použitá literatura	51
	Seznam tabulek	54
	Seznam obrázků.....	54
	Seznam grafů	54
	Seznam příloh	55

Použité zkratky

CF	Fond soudržnosti
ČR	Česká republika
DSO	Dobrovolný svazek obcí
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EAGGF	Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond
EFF	Evropský rybářský fond
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EUSF	Evropský fond solidarity
FIFG	Finanční nástroj na podporu rybolovu
HDP	Hrubý domácí produkt
Kč	Česká koruna
MF	Ministerstvo financí
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠMT	Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NUTS	Územní statistická jednotka
OP	Operační program
SF	Strukturální fondy
SROP	Společný regionální operační program

Úvod

Jako kandidátská země EU mohla Česká republika, a stejně tak s ní dalších devět států, které spolu s ní v roce 2004 přistoupily do EU, využívat finanční nástroje předvstupní pomoci. Ty byly vyčleněny z rozpočtu Společenství za účelem přípravy a splnění podmínek pro následný vstup do EU.

Česká republika přistoupila k EU dne 1. května 2004, tedy v průběhu programovacího období 2000 - 2006. Zařadila se tak do společenství vyspělých evropských států. Tím se jí otevřela možnost plně čerpat finanční prostředky Unie a využít je k dalšímu rozvoji celého území.

Dne 1. ledna 2007 vstoupila EU do nového programovacího období 2007 – 2013, které je pro náš stát z hlediska čerpání finančních prostředků z rozvojových programů Unie nejvýznamnější. V přepočtu na obyvatele má ČR možnost získat nejvíce prostředků ze všech 27 členských zemí. Celková částka může dosáhnout hranice až 100 mld. Kč ročně.

Cílem této práce je zhodnotit čerpání finančních prostředků EU v obcích správního území Rychnova nad Kněžnou a posoudit, zda je možné v současném programovacím období 2007 – 2013 o finanční podporu z EU usilovat.

V první části práce jsou uvedeny možnosti čerpání finančních prostředků z EU do a po roce 2007. Další kapitoly jsou zaměřené na jednotlivé obce, které čerpaly tyto finanční prostředky v rámci předvstupní pomoci a v předchozím programovací období 2004 - 2006 na realizaci konkrétních projektů. Na základě zjištěných a shromážděných informací jsou také formulovány důvody, proč většina obcí prostředky Unie dosud nevyužila. Práce je zakončena doporučením, zda a jak mají obce v současném programovacím období 2007 - 2013 usilovat o finanční podporu EU.

1 Regionální politika

Regionální politika patří mezi základní a významné politiky EU. Jejím základním úkolem je snaha zamezit vzniku a zvětšování rozdílů a nepoměrů mezi jednotlivými regiony Unie, jež vedou ke snižování dynamiky rozvoje starého kontinentu. Ke splnění tohoto úkolu slouží především různé Fondy EU. Pomoc je zaměřena na regiony hospodářsky slabé, s poškozeným životním prostředím, se sociálními problémy a na regiony zaostávající v ekonomických ukazatelích.

1.1 Základní principy regionální politiky

Při financování jednotlivých projektů vychází regionální politika EU ze sedmi základních principů, kterými jsou:

1) koncentrace - podstatou této zásady je soustředění prostředků do regionů s nejvážnějšími problémy na projekty, které jsou určeny podle předem stanovených cílů a zároveň nejvíce napomohou k řešení daných problémů

2) partnerství (komplementarity) - daný princip představuje úzkou spolupráci mezi orgány na všech úrovních a ve všech fázích procesu získávání a alokace finančních prostředků z EU. Jednotlivými úrovněmi je myšlena Evropská komise, příslušné orgány na národní, regionální a místní úrovni, dále pak jednotlivé podniky a osoby

3) programování - prostředky fondů, jejichž rozdělování je základem pomoci problémovým regionům, jsou programově vkládány do víceletých a víceoborových programů. Vypracování těchto programů je úkolem vlád jednotlivých členských zemí

4) adicionalita (doplňkovost) - již z názvu principu lze odvodit, že finanční prostředky z EU pouze doplňují investice vynakládané ze státních rozpočtů jednotlivých členských států do problémových oblastí. Z toho vyplývá, že vlivem poskytnutých prostředků z EU nesmí docházet k poklesu veřejných výdajů, ale naopak by měly mít mírně rostoucí tendenci

5) monitorování a vyhodnocování - cílem je průběžné sledování a vyhodnocování efektivnosti využívání prostředků ze zdrojů EU, a to ve všech fázích procesu. Před schválením nějakého konkrétního projektu je nutné podrobně vyhodnotit jeho dopady, po té průběžně sledovat jeho realizaci a následně zhodnotit skutečný přínos realizovaného projektu

6) solidarita - smyslem principu solidarity je společná podpora vyspělejších zemí EU ve prospěch zemí méně vyspělých v oblasti zvyšování životní úrovně a ekonomického rozvoje prostřednictvím společného rozpočtu EU

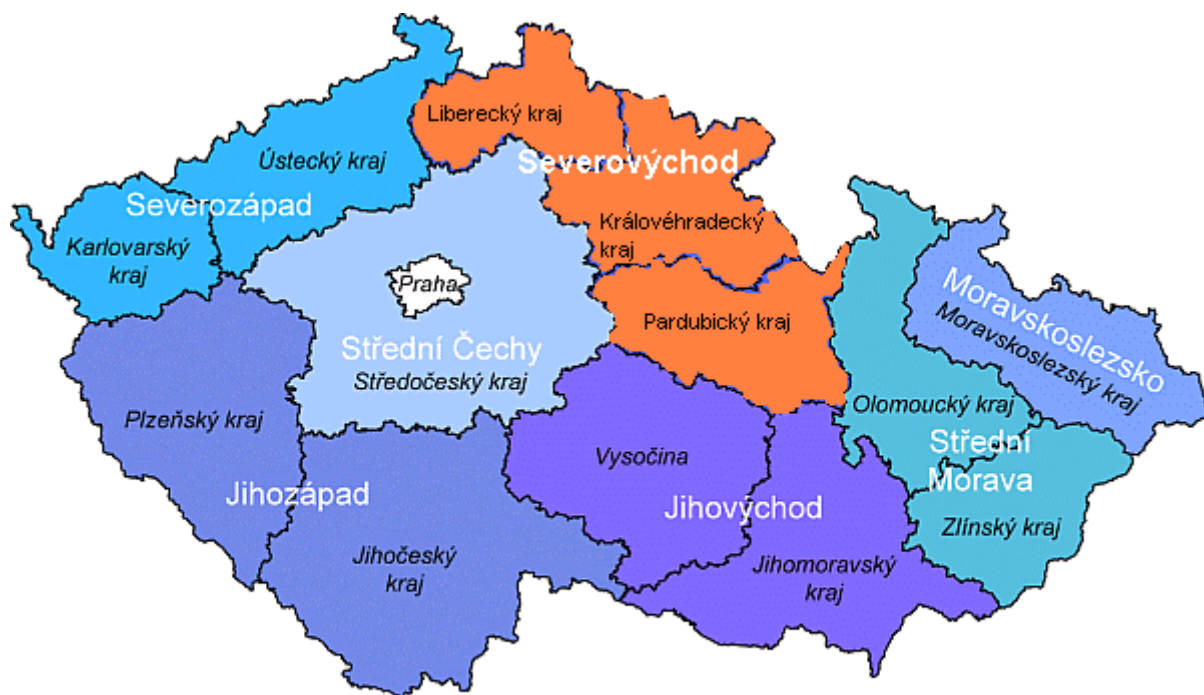
7) subsidiarita - je základním principem celé evropské integrace, jehož podstatou je realizovat jednotlivé akce na co možná nejnižší úrovni rozhodování, tj. aby veškerá rozhodnutí byla přijímána co nejbliže občanům.

1.2 Regiony v Evropské unii

V EU se používají územní statistické jednotky NUTS. Jsou vytvořené pro statistické účely Evropského statistického úřadu a pro porovnání ekonomických ukazatelů členských zemí. Jednotlivé úrovně byly vymezeny na základě územní rozlohy a počtu obyvatel. Tato klasifikace má pro ČR následující úrovně: NUTS 0 a NUTS 1 – celá ČR (např. v Německu odpovídá celé území Německa NUTS 0 a NUTS 1 jsou pak jednotlivé spolkové země), NUTS 2 – oblast regionu soudržnosti, NUTS 3 – kraje, NUTS 4 – okresy a NUTS 5 – obce. Pro úroveň NUTS 4 se používá také označení LAU I, tzv. Místní administrativní jednotka a pro úroveň NUTS 5 LAU II.

Pro strukturální a regionální politiku jsou nejdůležitější NUTS 2, protože přijímání pomoci ze strukturálních fondů je podmíněné vytvořením regionů soudržnosti. Jedná se o uměle vytvořené územní jednotky bez vlastní správy. Jsou základními statistickými jednotkami pro výpočet ukazatele HDP/obyvatele, na jehož základě je přidělena podpora ze strukturálních fondů. Regionů soudržnosti, též tzv. sdružených krajů, je v ČR celkem 8 a zhruba odpovídají území s 1 milionem obyvatel. Jsou jimi tyto regiony: Jihozápad, Jihovýchod, Moravskoslezsko, Praha, Severovýchod, Severozápad, Střední Čechy a Střední Morava. Oblast Rychnova nad Kněžnou se nachází v Královéhradeckém kraji a je tedy součástí regionu Severovýchod.

Obrázek 1 NUTS 2 a NUTS 3 v ČR

Pramen: <http://www.strukturalni-fondy.cz>

1.3 Cíle regionální politiky

Cíle regionální politiky se mění s vývojem a rozšiřováním Společenství a jsou vytyčeny Evropskou komisí vždy na nadcházející programovací období. To se shoduje s rozpočtovým obdobím EU a v současné době je sedmileté, tj. období 2007 – 2013. Cíle obecně definují jakým způsobem, jakými prostředky a do kterých regionů budou směřovat finanční prostředky. Vždy reagují a jsou zaměřeny na nejzávažnější problémy členských států a přistupujících zemí.

1.3.1 Programovací období 2000 - 2006

Cíl 1 – Podpora rozvoje zaostávajících regionů

Uvedený cíl byl zaměřen na trvale udržitelný rozvoj a na investice do výroby. Do tohoto cíle byly zařazeny regiony NUTS 2, jejichž HDP na obyvatele, který je měřen paritou kupní síly a vypočtený na základě údajů za Společenství za poslední tři roky, je menší než 75 % průměru celé EU.

Cíl 2 – Podpora hospodářské a společenské přeměny oblastí, jež čelí strukturálním problémům

Pod tento cíl byly zahrnuty veškeré průmyslové, městské i venkovské oblasti, které nespádaly pod Cíl 1 a zároveň se dlouhodobě potýkaly s vysokou mírou nezaměstnanosti, narůstající kriminalitou, zhoršeným životním prostředím a špatnou úrovní školství.

Cíl 3 – Modernizace systémů vzdělávání a podpora zaměstnanosti

Do Cíle 3 patřily všechny regiony, které se potýkaly s velkými problémy na trhu práce a s nezaměstnaností a zároveň se na ně nevztahoval Cíl 1, kde byla opatření v oblasti vzdělávání a zaměstnanosti zahrnuta v rámci programů zaměřených na dohánění ostatních regionů.

1.3.2 Programovací období 2007 - 2013

Cíl 1 – Konvergence

Tento cíl je zaměřen na zlepšení podmínek a podpoření aktivit, jež povedou ke sblížení nejméně rozvinutých členských států a regionů EU. Do daného cíle je zařazena celá ČR kromě regionu hlavního města Prahy, neboť všechny ostatní oblasti mají HDP menší než 75 % průměru EU.

Cíl 2 – Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Oproti výše uvedenému cíli spadají pod druhý cíl regiony, jejichž HDP převyšuje 75 % průměru EU. V rámci ČR se tedy jedná pouze o region hl. města Prahy. Cíl je zaměřen na pokračování v posilování konkurenceschopnosti a přitažlivosti jednotlivých regionů pomocí inovačních projektů, posilování zaměstnanosti a zlepšování životního prostředí.

Cíl 3 – Evropská územní spolupráce

Prioritou posledního cíle je posílení přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce prostřednictvím místních a regionálních iniciativ. Kromě toho podporuje výzkum a výměnu zkušeností mezi regiony a jednotlivými členskými zeměmi navzájem. Uvedený cíl zahrnuje celou ČR včetně Prahy.

Tab. 1 Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky HSS v období 2007 – 2013

Cíl	Fondy pro EU 27		Fondy pro ČR	
	v mld. EUR	v %	v mld. EUR	v %
Konvergence	251,16	81,54	25,89	96,98
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	49,13	15,95	0,42	1,56
Evropská územní spolupráce	7,75	2,52	0,39	1,46
Celkem	308,04	100,00	26,70	100,00

Pramen: <http://www.euroskop.cz>

1.4 Fondy EU

Fondy EU představují pestrou škálu nástrojů finanční a technické pomoci. Jejich rozdílnou strukturu ve dvou programovacích obdobích, předchozím 2000 – 2006 a současném 2007 – 2013, ukazuje následující tabulka. Některé z nich byly např. přeměněny nebo sloučeny v rámci jiných finančních nástrojů, jiné vznikly nově.

Tab. 2 Porovnání fondů EU

Fondy EU		
Rodina fondů	Programovací období 2000 - 2006	Programovací období 2007 - 2013
Strukturální fondy	Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)	Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)
	Evropský sociální fond (ESF)	Evropský sociální fond (ESF)
	Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond (EAGGF)	NE
	Finanční nástroj pro řízení rybolovu (FIG)	NE
Fond soudržnosti (CF)	ANO	ANO
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)	NE	ANO
Evropský rybářský fond (EFF)	NE	ANO
Komunitární programy	ANO	ANO
Fondy předvstupní pomoci	PHARE	IPA
	SAPARD	
	ISPA	
Fond solidarity (EUSF)	ANO	ANO
Finanční nástroje regionální politiky	NE	JASPERS
		JEREMIE
		JESSICA

Pramen: *Abeceda fondů Evropské unie 2007 - 2013*, MMR ČR, Odbor evropských fondů, 2007, str. 2

1.4.1 Programovací období 2000 – 2006

1.4.1.1 Strukturální fondy

Strukturální fondy jsou základním nástrojem regionální politiky EU. Prostředky z těchto fondů jsou čerpány na základě jasně definovaných cílů a priorit v rámci několikaletých cyklů.

Evropský fond regionálního rozvoje – ERDF (The European Regional Development Fund)

ERDF je nejdůležitějším a objemem peněz zároveň největším ze všech strukturálních fondů EU. Jeho smyslem je vyrovnávat rozdíly mezi regiony EU a podporovat jejich stabilní,

udržitelný a konkurenceschopný rozvoj s cílem vytvořit nová pracovní místa. Finanční prostředky z ERDF jsou soustředěny především na podporu malých a středních podniků, prosazování produktivních investic, zlepšování infrastruktury, investice do vzdělání, zdraví a rozvoje místního potenciálu a na investice zaměřené na životní prostředí.

Evropský sociální fond – ESF (The European Social Fund)

Podpora tohoto fondu je zaměřena na integraci osob dlouhodobě nezaměstnaných, rychlejší zapojení mladých lidí do pracovního procesu, přizpůsobení pracovníků na změny v průmyslu, podporu lidských zdrojů ve výzkumu a vývoji, zkvalitnění vzdělávání a kvalifikace, na stabilizaci a další růst zaměstnanosti.

Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond – EAGGF (European Agricultural Guidance and Guarantee Fund)

Tento fond byl založen roku 1962 a dělí se na dvě části, na záruční a podpůrnou. Záruční část slouží ve většině případů k financování Společné zemědělské politiky. Podpůrná část byla do roku 2006 řazena mezi strukturální fondy EU, neboť poskytovala podporu modernizaci a zlepšování struktury ekonomických aktivit v zemědělství a na venkově. Finančně se podílela na operacích zaměřených na podporu zemědělství v horských a podhorských oblastech, pomoc mladým farmářům, optimalizaci struktury a kvality zemědělské produkce, konverzi, diverzifikaci, reorientaci a podporu kvality zemědělské produkce a rozvoj venkovské infrastruktury.

Finanční nástroj na podporu rybolovu – FIG (The Financial Instrument for Fisheries Guidance)

Finanční nástroj na podporu rybolovu patřil v tomto programovacím období mezi strukturální fondy EU s cílem podporovat přímořské regiony a restrukturalizaci rybářského odvětví. Z fondu byl spolufinancován především rozvoj chovu ryb, modernizace loďstva, ochrana některých přímořských oblastí, vybavení rybářských přístavů, výroba a obchod s rybími výrobky. Tento fond ČR nevyužila.

1.4.1.2 Fond soudržnosti – CF (Cohesion Fund)

Byl založen v roce 1993 Maastrichtskou smlouvou za účelem poskytování prostředků těm členským zemím EU, jež nedosahují 90 % průměrné úrovně HDP na obyvatele EU a současně s tím usilují o splnění maastrichtských kritérií vstupu do Hospodářské a měnové unie. Od strukturálních fondů se liší v tom, že jeho pomoc je určena na přímé financování

konkrétních velkých projektů v oblasti životního prostředí, rozvoje dopravy (transevropské dopravní sítě, podpora veřejné dopravy) a nově také v oblasti energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie.

1.4.1.3 Komunitární programy

Komunitární programy jsou specificky zaměřenou skupinou programů, které mají sloužit k prohlubování spolupráce při řešení společných problémů členských i kandidátských států EU v oblastech přímo souvisejících s politikami Společenství. Programy jsou financovány formou grantů z rozpočtu EU. Projekty, jež byly podporovány v rámci těchto programů, se týkají oblasti vzdělávání, vědy a výzkumu, kultury, podpory malého a středního podnikání a rozvoje dopravní a energetické infrastruktury.

1.4.1.4 Fondy předvstupní pomoci

Fondy předvstupní pomoci jsou určeny pro kandidátské země. Jejich cílem je napomáhat těmto zemím při řešení konkrétních úkolů spojených s plněním podmínek pro vstup do EU. ČR využívala těchto tří předvstupních nástrojů: ISPA, PHARE a SAPARD.

PHARE

Tento fond byl určen pro kandidátské země s cílem napomáhat jim při řešení konkrétních úkolů při přípravě na členství v EU, včetně podmínek spojených se začleňováním práva Společenství do národního právního řádu. S jeho pomocí byly spolufinancovány např. projekty narovnávací rozdíly v oblastech technické vybavenosti příhraničních municipalit, ochrany životního prostředí, rekonstrukce dopravní infrastruktury, zlepšování kvality služeb poskytovaných veřejnými institucemi, propagace českých exportérů v zahraničí nebo studijní pobyty učitelů v zahraničí.

CBC Phare byl samostatný program v rámci Phare. Na česko-polské hranici byl zahájen v roce 1999 a zabýval se příhraničními Euroregiony. Jeho úkolem bylo podporovat aktivity přeshraniční spolupráce v zemích střední a východní Evropy se sousedícími zeměmi EU. Jeho pomoc byla zaměřena na překonávání specifických problémů rozvoje příhraničních regionů. Podporovány byly především investiční projekty do místní infrastruktury. Vyhlášení posledního kola Phare CBC proběhlo v dubnu roku 2004. **Phare 2003, 2. část** – Řídícím orgánem bylo MMR. Finanční podpora byla zaměřena na turistickou a podnikatelskou infrastrukturu.

SAPARD

Sapard byl speciálním nástrojem pro zemědělství a rozvoj venkova. Kandidátským zemím sloužil jako pomocník při řešení konkrétních úkolů při zavádění práva Společenství, které se vztahuje ke společné zemědělské politice, strukturálním změnám v jednotlivých zemědělských sektorech a na venkově. Po vstupu ČR do Evropské unie jej v programovacím období 2004-2006 nahradil Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství.

ISPA

Cílem byla pomoc kandidátským státům splnit před vstupem do EU standardy týkající se životního prostředí a vyvinout kvalitní dopravní infrastrukturu potřebnou pro hospodářský rozvoj. Pro ČR bylo alokováno 10,8 mld. Kč. Zařazení tohoto finančního nástroje do předvstupních programů vytvořilo základní předpoklad pro následné úspěšné využití možností Fondu soudržnosti po vstupu do EU.

1.4.1.5 Evropský fond solidarity – EUSF (European Union Solidarity Fund)

Fond byl založen následně po záplavách, které postihly v srpnu roku 2002 střední Evropu. Z toho vyplývá, že pomoc je určena členskými i přistupujícími státy, které se potýkají s následky velké přírodní katastrofy, tj. katastrofy, při níž jsou odhadované škody vyšší než 0,6 % HDP postiženého státu. Cílem je nejen poskytnout rychlou a flexibilní finanční pomoc, ale také vytvořit preventivní opatření proti těmto přírodním katastrofám v budoucnosti.

Tab. 3 Alokace prostředků z fondů EU pro ČR v období 2004 – 2006 v mil. EUR

	2004 - 2006	2004	2005	2006
Fond soudržnosti	954,3	316,9	266,1	362,3
Strukturální fondy	1 584,4	381,5	528,9	674,0
Cíl 1 (13 krajů)	1 454,3	339,0	485,5	629,8
Cíl 2 (Praha)	71,3	23,3	23,8	24,2
Cíl 3 (Praha)	58,8	19,2	19,6	20,0
Iniciativy Společenství	100,8	28,6	32,1	40,1
Interreg	68,7	21,0	21,4	26,3
Equal	32,1	7,6	10,7	13,8
Strukturální operace celkem	2 630,5	727,0	827,1	1 076,3

Pramen: <http://www.euroskop.cz>

1.4.2 Programovací období 2007 – 2013¹

1.4.2.1 Strukturální fondy

Pro současné programovací období existují dva strukturální fondy a to Evropský fond regionálního rozvoje a Evropský sociální fond. Jejich bližší charakteristika viz. předešlé Programovací období 2000 – 2006, 2.4.1.1. *Strukturální fondy*. Přidělení prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti pro ČR na jednotlivé roky uvádí následující tabulka.

Tab. 4 Strukturální operace – alokace pro ČR 2007 - 2013 v mil. EUR

Zdroj financování	Roky							Celkem
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Strukturální fondy	2 223	2 330	2 438	2 550	2 663	2 775	2 889	17 868
Fond soudržnosti	1 096	1 150	1 202	1 258	1 314	1 371	1 427	8 818
Celkem	3 319	3 480	3 640	3 808	3 977	4 146	4 316	26 686

Pramen: <http://www.mfcr.cz>

1.4.2.2 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova – EAFRD (European Agricultural Fund for Rural Development)

Jedná se o fond na podporu rozvoje venkova, který nepatří mezi strukturální fondy EU, ale je součástí společné zemědělské politiky EU. Jeho prostředky jsou určeny ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, potravinářství, lesnictví a k rozvoji venkovských oblastí. V ČR jsou z něj hrazeny projekty předložené v rámci Programu rozvoje venkova ČR, jež je řízen Mze ČR. Daný fond nahradil činnost EAGGF.

1.4.2.3 Evropský rybářský fond – EFF (European Fisheries Fund)

Evropský rybářský fond nahrazuje v současném programovacím období dosavadní Finanční nástroj na podporu rybolovu z předešlého programovacího období 2000 – 2006. Jeho úkolem je zajištění trvale udržitelného rozvoje evropského rybolovu a akvakultury, podpora projektů směřujících k vyšší konkurenceschopnosti na jedné straně a k ochraně a zlepšování životního prostředí na straně druhé. Z fondu jsou financovány aktivity týkající se jak mořského, tak i vnitrozemského rybolovu. Pro ČR není tento fond významný.

¹ V tomto programovacím období i nadále existuje Fond soudržnosti a Fond solidarity, jejichž charakteristika je uvedena v rámci předešlého programovacího období 2000 – 2006, se stejným určením finančních prostředků.

1.4.2.4 Komunitární programy

Charakteristika komunitárních programů viz. předešlé Programovací období 2000 – 2006, 2.4.1.3. *Komunitární programy*. Pro programovací období 2007 – 2013 lze jako příklady uvést program Kultura 2007, Mládež v akci, Media 2007 nebo LIFE +.

1.4.2.5 Fondy předvstupní pomoci

Novým nástrojem předvstupní pomoci pro současné programovací období je **IPA**. Současně nahrazuje předešlých 5 nástrojů: PHARE, ISPA, SAPARD, Předvstupní pomoc Turecku a CARDS. Hlavním cílem je pomoc při přípravě na členství v EU a při zavádění evropských norem a legislativy. Zaměřuje se na 5 nejdůležitějších oblastí – přechodová pomoc, regionální a přeshraniční spolupráce, regionální rozvoj, rozvoj lidských zdrojů a rozvoj venkova.

1.4.2.6 Finanční nástroje regionální politiky

Cílem těchto tří nových finančních nástrojů je pomoci členským státům a regionům zavést řádné a účinné řízení fondů a lépe tak využívat nástroje finančního inženýrství, tzn. kombinace různých forem financování.

JASPERS - Společná pomoc při podpoře projektů v evropských regionech

Cílem je rozvíjet spolupráci mezi Evropskou komisí, Evropskou investiční bankou a Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj a shromáždit tak odborné zkušenosti pro pomoc členským státům a regionům při přípravě významných projektů.

JEREMIE - Společné evropské zdroje pro mikropodniky až střední podniky

Jedná se o společnou iniciativu Evropské komise, Evropské investiční banky a Evropského investičního fondu za účelem zlepšení přístupu k financování rozvoje mikropodniků, malých a středních podniků v regionech EU.

JESSICA - Společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí

Iniciativa je realizována ve spolupráci Evropské komise s Evropskou investiční bankou a Rozvojovou bankou Rady Evropy s cílem podpořit investice s dlouhodobým přínosem do městských oblastí.

1.5 Operační programy

Využití prostředků z evropských fondů je vázáno na operační programy, které vždy nově vypracují a schválí jednotlivé členské země EU pro každé programovací období. Odpovědnost a správné vynaložení těchto finančních prostředků je tedy přesunuta na jednotlivé členské státy.

Operační program (OP) je základním strategickým dokumentem finanční a technické podpory pro konkrétní tématickou oblast, nebo konkrétní region soudržnosti, který zpracovávají členské země EU. V operačním programu jsou podrobně popsány cíle a priority, které chce členská země v dané oblasti dosáhnout v aktuálním programovacím období. V OP najdeme popis typových aktivit, na které je možné čerpat prostředky ze strukturálních fondů. Nechybí také uvedení výčtu těch, kteří mohou o finanční prostředky žádat.²

1.5.1 OP v programovacím období 2000 – 2006

Jelikož vstoupila ČR do EU 1. května 2004, bylo programovací období pro ČR zkrácené a týkalo se ČR od jejího vstupu do roku 2006. Po tuto dobu probíhaly v ČR čtyři sektorově zaměřené OP a jeden regionálně zaměřený OP.

1.5.1.1 OP Regionálně zaměřené

Regionálně zaměřený byl pouze **SROP – Společný regionální operační program**, který zahrnoval rozvojové priority celého území ČR kromě hl. města Prahy. Účelem programu bylo podpořit vyvážený a udržitelný ekonomický rozvoj regionů, založený na eliminaci faktorů, které tomuto rozvoji překážejí a naopak využít výhody jednotlivých regionů. Byly podporovány především aktivity, jejichž realizace spadá do působnosti obcí a krajů. Konečným cílem programu bylo především dosažení trvalého hospodářského růstu, růstu kvality života obyvatel jednotlivých regionů, zlepšení kvality životního prostředí a infrastruktury, všeobecný rozvoj lidských zdrojů a prohlubování sociální integrace. Řídícím orgánem bylo MMR ČR.

---

² *Abeceda fondů Evropské unie 2007 – 2013*. Praha: MMR ČR, Odbor evropských fondů, 2007, s. 8.

1.5.1.2 OP Sektorově zaměřené

Cílem OP **Infrastruktura** byla ochrana a zlepšování stavu životního prostředí a rozvoj a zkvalitňování dopravní infrastruktury. Účelem projektů, realizovaných v rámci tohoto programu bylo zlepšení stavu jednotlivých složek životního prostředí, svobodný a bezpečně přístupný pohyb osob, služeb, zboží a kapitálu. OP Infrastruktura byl finančně zabezpečen z ERDF. Velké investiční projekty a skupiny projektů (tzv. sdružené projekty), které mají celostátní význam a s jejich náklady převyšují 10 mil. eur, byly realizovány v rámci Fondu soudržnosti. Řídícím orgánem bylo MŽP ČR.

Druhým programem byl OP **Rozvoj lidských zdrojů**, který se zaměřoval na dosažení vysoké a stabilní úrovně zaměstnanosti založené na kvalifikované a flexibilní pracovní síle, integraci sociálně vyloučených skupin obyvatelstva a konkurenceschopnosti podniků. Prioritami programu byla aktivní politika zaměstnanosti, rovné příležitosti pro muže a ženy na trhu práce, rozvoj celoživotního učení a zvýšení adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů na ekonomické a technologické změny. Byl spolufinancován z Evropského sociálního fondu. Řídícím orgánem bylo MPSV ČR.

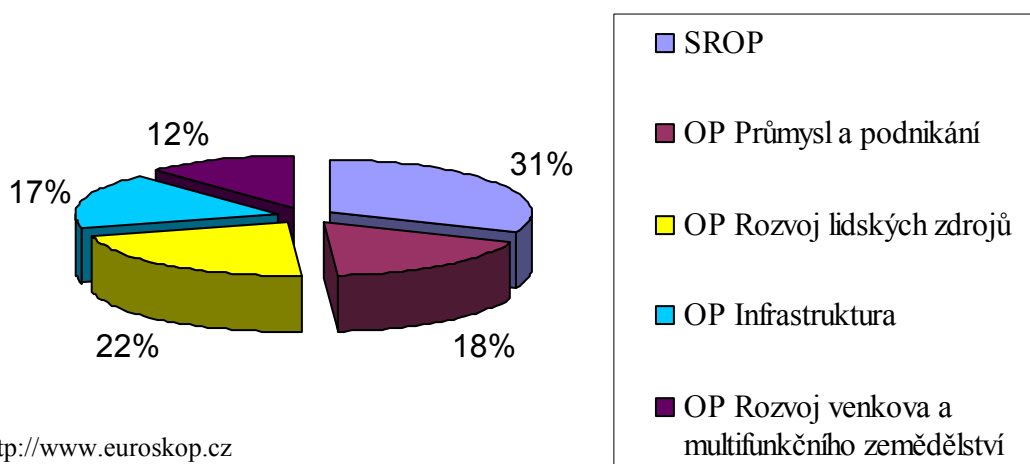
Dalším OP byl **Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství**. Rozvoj venkova a zemědělství je spatřován zejména v multifunkčním a konkurenceschopném zemědělství s důrazem na zvyšování kvality životního prostředí, které bude základem dlouhodobého ekonomického růstu, a které poskytne venkovu dostatečné podmínky k rozvoji v oblasti služeb a dalších aktivit.³ OP tedy podporoval především zlepšování kvality zemědělských produktů uváděných na trh, zajištění bezpečnosti potravin a jejich kvalitu, tvorbu nových pracovních příležitostí na venkově, snahy o uchování a zlepšení životního prostředí, zvýšení podílu sektoru zemědělství na tvorbě HDP v ČR a investice do nových technologií zaváděných do zemědělství. Program byl spolufinancován z EAGGF – orientační sekce a z FIFG. Řídícím orgánem bylo MZe ČR.

Posledním sektorově orientovaným programem je **OP Průmysl a podnikání**, jehož cílem bylo zvýšit konkurenceschopnost průmyslového sektoru v ČR, podnikatelských služeb a dokončení strukturálních změn v průmyslu. Program se financoval z jediného strukturálního fondu, a to z ERDF. Řídícím orgánem bylo MPO ČR.

---

³ VILAMOVI, Š. *Čerpáme finanční zdroje Evropské unie: praktický průvodce*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005, s. 38.

Graf 1 Indikativní rozdělení prostředků SF mezi operační programy

Pramen: <http://www.euroskop.cz>

1.5.1.3 Iniciativy Společenství

Zaměřovaly se na řešení problémů, týkajících se celé EU a doplňovaly nebo usnadňovaly realizaci jiných programů Společenství. Každá z Iniciativ byla financována pouze z jednoho fondu.

Interreg III – smyslem iniciativy bylo podpořit přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráci, tzn. vytvářet přeshraniční partnerství s cílem zabezpečit vyvážený rozvoj oblastí, tvořených více regiony. Interreg III byl financován z ERDF.

Interreg III A ČR – Polsko – před vstupem ČR do EU byla realizace této Iniciativy zkoordinována s programem Phare CBC. Hlavním cílem Iniciativy Interreg III A bylo pozvednout celkovou socioekonomickou úroveň příhraničních regionů a to s ohledem na obchodní, hospodářské, turistické a kulturní vztahy mezi sousedícími regiony. Řídícím orgánem bylo MMR ČR, Odbor přeshraniční spolupráce.

Urban II – jednalo se o iniciativu na podporu ekonomické a sociální regenerace měst a zaostávajících městských částí, jež byly v krizové situaci. Iniciativa se financovala také z ERDF.

Leader+ - cílem iniciativy bylo podporovat spolupráci aktivních činitelů, kteří působili ve venkovských společnostech a ekonomikách. Spolupráce se týkala společného posuzování místních strategií trvale udržitelného rozvoje. Iniciativa byla financována z prostředků podpůrné části EAGGF.

Equal – zaměřoval se na odstranění diskriminace a nerovných podmínek na trhu práce podporou rozvoje nových metod v této oblasti. Iniciativu financoval ESF.

1.5.2 OP v programovacím období 2007 – 2013

Pro současné programovací období 2007 – 2013 je v ČR určeno celkem 24 operačního programu, které se dále dělí na tematické, regionální, programy pro Prahu a programy Evropské spolupráce. Jejich podrobný přehled uvádí následující tabulka.

Tab. 5 OP v programovacím období 2007 - 2013

Operační programy na období 2007 - 2013		Podíl na přidělené finanční částce 26 692 mil. EUR pro ČR
Tematické OP	OP Podnikání a inovace	21 271,1 mil.EUR (79,5%)
	OP Doprava	
	OP Životní prostředí	
	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	
	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	
	OP Výzkum a vývoj pro inovace	
	Integrovaný operační program	
	OP Technická pomoc*	
Regionální OP (ROP)	ROP NUTS II Jihovýchod	4 659 mil.EUR (17,6%)
	ROP NUTS II Jihozápad	
	ROP NUTS II Moravskoslezsko	
	ROP NUTS II Severovýchod	
	ROP NUTS II Severozápad	
	ROP NUTS II Střední Čechy	
	ROP NUTS II Střední Morava	
OP - Praha	OP Praha Konkurenceschopnost	372,4 mil.EUR (1,4%)
	OP Praha Adaptabilita	
Evropská územní spolupráce	OP Mezuregionální spolupráce	389 mil.EUR (1,5%)
	OP Nadnárodní spolupráce	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko	
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko	
	INTERACT II**	
	ESPON 2013***	

* OP Technická pomoc (OP TP) je určen pro zajištění aktivit podporujících efektivní řízení, kontrolu, sledování a vyhodnocování využití prostředků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Příjemci pomoci jsou Řídící orgán OP TP – Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Platební a certifikační orgán, Sufitní orgán – Ministerstvo financí ČR.

** INTERACT II je pouze servisním programem pro řídicí struktury operačních programů cíle Evropská územní spolupráce, veřejnost bude mít tudíž možnost čerpat z jeho prostředků po celé programovací období 2007 – 2013.

*** Program ESPON 2013 je zaměřen na podporu výzkumu v oblasti územního plánování a regionálního rozvoje. Programu se účastní zejména vědecké a výzkumné instituce či univerzity, jeho výstupy jsou však využitelné pro široký okruh uživatelů.

Pramen: *Abeceda fondů Evropské unie 2007 – 2013*. Praha: MMR ČR, Odbor evropských fondů, 2007, str. 9.

1.5.2.1 Tematické OP

OP **Podnikání a inovace** je orientován na zvýšení konkurenceschopnosti sektoru průmyslu, na rozvoj malého a středního podnikání, na podporu inovací a urychlené zavádění výsledků výzkumu a vývoje do výrobní sféry, na udržení přitažlivosti ČR a jejích regionů a měst pro investory a na růst hospodářství založeného na znalostech pomocí kapacit pro zavádění nových technologií a inovovaných výrobků. Řídícím orgánem je MPO ČR.

OP **Doprava** se zaměřuje na zlepšení všech druhů dopravy a dopravní infrastruktury, která by zajišťovala vyšší bezpečnost a plynulost dopravy. Zároveň je nutné zajistit soulad těchto změn s minimálními dopady na životní prostředí. Silniční a železniční síť je modernizována nejen v úsecích patřících do Transevropské dopravní sítě TEN-T, ale i mimo ni. V rámci programu je samozřejmě podporováno prodlužování a zkvalitňování dálnic a silnic 1. třídy. Pozornost je věnována též pražskému metru nebo většímu využívání kombinované nákladní a vodní dopravy. Řídícím orgánem je MD ČR.

Cílem OP **Životní prostředí** je zlepšit stav jednotlivých složek životního prostředí v ČR, které je předpokladem pro zdravé obyvatelstvo a pro zvýšení atraktivity území pro pracující a investory. Mimo to podporuje konkrétní aktivity ekologických organizací a posílení povědomí české veřejnosti o problémech životního prostředí. Řídícím orgánem je MŽP ČR.

Podpora OP **Lidské zdroje a zaměstnanost** se soustřeďuje na zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti obyvatel ČR a na zkvalitnění a rozvoj lidských zdrojů prostřednictvím různých forem školení a vzdělávání. Jeho cílem je především začlenění dlouhodobě nezaměstnaných do pracovního procesu a zkvalitnění práce veřejné správy a veřejných služeb. Řídícím orgánem je MPSV ČR.

OP **Vzdělávání pro konkurenceschopnost** se zaměřuje na zvyšování úrovně vzdělanosti na základních, středních a vysokých školách a na univerzitách prostřednictvím nastavení moderního, kvalitního a flexibilního systému vzdělávání. Cílem je propojit počáteční, terciární a další vzdělávání do komplexního systému celoživotního učení a zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji. Řídícím orgánem tohoto a dále uvedeného OP je MŠMT ČR.

Cílem OP **Výzkum a vývoj pro inovace** je prostřednictvím lepšího nastavení podmínek pro existenci a působení výzkumných, vývojových a proinovačních center posílit konkurenceschopnost ČR. Nutné je zejména zrychlení přenosu výsledků vědy a výzkumu do praxe, zvýšení kapacity stávajících center a vznik nových institucí.

Finanční prostředky **Integrovaného OP** jsou určeny na podporu těchto oblastí: rozvoj veřejné správy, cestovní ruch, kultura, zaměstnanost, péče o zdraví obyvatel a zlepšení jejich bydlení a bezpečnosti. Jeho konečným cílem je celoplošně zvýšit kvalitu života v ČR, ve městech i na venkově. Řídícím orgánem je MMR ČR.

1.5.2.2 Regionální OP

V současném programovacím období má každý region soudržnosti poprvé v historii svůj vlastní Regionální OP. Cíle, podporované oblasti, projekty i žadatelé vycházejí a navazují na tematické operační programy. Jsou však zaměřeny na konkrétní region soudržnosti a na řešení problémů daného regionu.

Konkrétně **Regionální OP pro region soudržnosti NUTS II Severovýchod** zahrnuje oblast regionů Libereckého kraje, Královéhradeckého kraje a Pardubického kraje. Prioritami tohoto programu jsou: rozvoj dopravní infrastruktury, rozvoj městských a venkovských oblastí, cestovní ruch a rozvoj podnikatelského prostředí.

1.5.2.3 OP - Praha

OP Praha Konkurenceschopnost je určen na podporu investičních projektů v oblasti veřejné dopravy a dopravní dostupnosti v Praze, informačních a komunikačních technologií, podnikání, zlepšování životního prostředí a celkového zatraktivnění městského prostředí Prahy.

Cílem **OP Praha Adaptabilita** je motivovat zaměstnavatele ke zvyšování nabídky pracovních míst, přijímání osob omezených ve výkonu pracovní činnosti, zlepšování profesních dovedností stávajících zaměstnanců a tím zvyšovat kvalitu a produktivitu práce v Praze. Snahou programu je rovněž prevence nezaměstnanosti a podpora celoživotního a odborného vzdělávání. Řídícími orgány obou pražských programů je hlavní město Praha, Magistrát hl. města Prahy, Odbor fondů EU.

1.5.2.4 Evropská územní spolupráce

Cíl Evropská územní spolupráce pro rok 2007 – 2013 je pokračovatelem iniciativy INTERREG. Je naplňován prostřednictvím těchto pěti operačních programů: OP Přeshraniční spolupráce, OP Meziregionální spolupráce, OP Nadnárodní spolupráce a síťovými programy ESPON a INTERACT.

Podpora přeshraniční spolupráce mezi příhraničními oblastmi na meziregionální a nadnárodní úrovni je podstatou OP **Meziregionální spolupráce**. Pobízí do aktivnější spolupráce úřady a subjekty členských států EU, Norska a Švýcarska na regionální nebo místní úrovni za účelem výměny zkušeností v různých oblastech a zajištění společného používání nástrojů politiky regionálního rozvoje.

Již z názvu OP **Nadnárodní spolupráce**, oblast Střední Evropa je patrné, že se program orientuje na územní soudržnost v rámci Středoevropského prostoru. Do oblasti Střední Evropy je začleněna ČR, Rakousko, Polsko, část Německa, Maďarsko, Slovinsko, Slovensko, část Itálie a část Ukrajiny, která je neelejskou zemí. Finanční prostředky jsou určeny na podporu neinvestičních projektů, posilujících konkurenceschopnost střední Evropy, na zlepšení sociálního prostředí obyvatel a kvality životního prostředí.

Zřejmě nejvýznamnějšími pro Cíl Evropská územní spolupráce jsou OP **Přeshraniční spolupráce**. Na realizaci projektů, které budou realizovány v rámci OP ČR – Sasko, OP ČR – Bavorsko, OP ČR – Rakousko, OP ČR – Slovensko a OP ČR – Polsko, je vyčleněn největší podíl finančních prostředků. Snahou programů je podpořit hospodářskou a sociální integraci příhraničních území, odstranit přetrvávající bariéry, posilovat vzájemné vztahy, společná péče o přírodní bohatství nebo rozvoj cestovního ruchu.

1.6 Shrnutí

Programovací období EU 2000 – 2006 bylo pro ČR o čtyři roky zkrácené. Důvodem byl vstup ČR do EU dne 1. května 2004. Celé období tak můžeme vlastně rozdělit na dvě části. V té první, v letech 2000 – 2004, čerpal náš stát finanční podporu EU v rámci nástrojů předvstupní pomoci. V druhé části, v letech 2004 – 2006, mohla již ČR jako člen EU plně využívat veškeré zdroje finančních prostředků EU. V současnosti již rok běží nové programovací období 2007 – 2013. ČR má možnost získat na pomoc svým regionům 26 692 mil. EUR. Přehled finančních prostředků přiděleným jednotlivým členským státům uvádí Tabulka 6. Tato částka bude čerpána prostřednictvím 24 operačních programů. To je oproti předešlému období o 19 programů více. Z důvodu zjednodušení došlo rovněž ke změnám ve struktuře cílů a finančních nástrojů. Nadále však zůstává EUSF, CF, Komunitární programy, ze strukturálních fondů pak ERDF a ESF. Předchozí fondy předvstupní pomoci byly nahrazeny fondem IPA. Nově vznikl EAFRD, EFF a finanční nástroje regionální politiky. V praktické části je zmíněna Iniciativa Interreg III A, Program Phare CBC, Phare 2003, 2. část a SROP.

Tab. 6 Alokace prostředků na financování politiky soudržnosti v období 2007 – 2013 v mil. EUR

Členská země	Částka	Členská země	Částka
Belgie	2 258	Malta	855
Bulharsko	6 853	Německo	26 340
Česká republika	26 692	Nizozemsko	1 907
Dánsko	613	Polsko	67 284
Estonsko	3 456	Portugalsko	21 511
Finsko	1 716	Rakousko	1 461
Francie	14 319	Rumunsko	19 668
Irsko	901	Řecko	20 420
Itálie	28 812	Slovensko	11 588
Kypr	640	Slovinsko	4 205
Litva	4 620	Španělsko	35 217
Lotyšsko	6 885	Švédsko	1 891
Lucembursko	65	Velká Británie	10 613
Maďarsko	25 307	*	1 313
Celkem:		347 410	

* Částka 445 na meziregionální spolupráci a 868 na technickou pomoc.

Pramen: <http://ec.europa.eu>

Další kapitola je věnována především charakteristice Rychnova nad Kněžnou a ostatních obcí, které patří do jeho správní působnosti a zároveň realizovaly projekty s finanční účastí EU. Kromě toho jsou v závěru kapitoly uvedeny důvody nečerpání finančních prostředků z EU.

2 Rychnov nad Kněžnou a okolí

Rychnov nad Kněžnou je pověřenou obcí třetího typu a do jeho správní působnosti patří tyto obce: Bartošovice v Orlických horách, Bílý Újezd, Byzhradec, Černíkovice, Jahodov, Javornice, Kvasiny, Lhoty u Potštejna, Libel, Liberk, Lično, Lukavice, Lupenice, Orlické Záhoří, Osečnice, Pěčín, Polom, Potštejn, Proruby, Rokytnice v Orlických horách, Rybná nad Zdobnicí, Říčky v Orlických horách, Skuhrov nad Bělou, Slatina nad Zdobnicí, Solnice, Synkov-Slemeno, Třebešov, Vamberk, Voděradý, Záměl a Zdobnice.

Obrázek 2 Rychnov nad Kněžnou na mapě ČR

Pramen: <http://www.wikipedia.cz>

Celá oblast se díky své rozmanitosti přírodních krás a bohatství kulturních památek řadí k pozoruhodným místům české země a je tak přitažlivou turistickou a rekreační částí regionu Východních Čech. Panuje zde převážně mírné podnebí, z nížinného charakteru až po typické horské počasí v oblasti Orlických hor. Sever a severovýchod tvoří státní hranice s Polskem v délce 34 km.

2.1 Charakteristika obcí a dobrovolných svazku obcí⁴

U každé obce jsou uvedeny základní údaje, ke kterým patří počet obyvatel, rozloha obce a její poloha. Pozornost je dále věnována především kulturním památkám, společenskému vyžití a zázemí pro turisty, protože většina realizovaných projektů se týká oblasti cestovního ruchu. Obce jsou charakterizovány v abecedním pořadí.

---

⁴ Jedná se o obce a DSO, které byly příjemci finančních prostředků z EU.

2.1.1 Potštejn

Obec Potštejn je městysem a leží v údolí Divoké Orlice na spojnici dvou bývalých okresních měst, Rychnova nad Kněžnou a Ústím nad Orlicí, v nadmořské výšce 315 metrů. Rozloha obce je 904,93 ha a počet obyvatel se pohybuje kolem 930.

V Potštejně se nachází několik kulturních památek. Dominantou obce jsou trosky mohutného hradu, jehož historie začíná koncem 13. století. V jeho areálu je k vidění např. kaple sv. Jana Nepomuckého nebo pamětní deska Jiráskova Pokladu. Druhou významnou památkou je zámek v pozdně barokním slohu se čtvercovým půdorysem z let 1749 – 1755 a přilehlý park s vzácnými dřevinami. Naproti zámku stojí římskokatolická fara a u hřbitova pak kostel sv. Marka. Není to však jediný kostel v obci. V centru Potštejna je k vidění kašna, socha sv. Floriána a kostel sv. Vavřince v empírovém slohu, vystavěný v letech 1815 – 1821. V obci naleznete mnoho dalších menších památek, ke kterým patří např. objekty připomínající manufakturní plátenictví nebo lidovou architekturu. Z přírodních krás zaujme každého návštěvníka údolí Divoké Orlice s památnou lipovou alejí, Anenským údolím a Modlivým dolem, kde pamětní deska připomíná působení Českých bratří. Turistům jsou vedle letního tábořiště Vochtánka v Anenském údolí k dispozici i další restaurační a ubytovací kapacity.

Ke kulturním a sportovním činnostem přispívají různé organizace a spolky. Patří k nim např. Český zahrádkářský svaz, Klub českých turistů, Pěvecké sdružení Potštejnáček, Český svaz ochránců přírody, Tělovýchovná jednota, Junák a další.

2.1.2 Rokytnice v Orlických horách

Městečko Rokytnice v Orlických horách se nachází ve východní části Orlických hor. Leží v nadmořské výšce 530-670 metrů a žije zde 2 322 trvale hlášených obyvatel. Území města leží v povodí říčky Rokytenka.

Rokytnice v Orlických horách patří k významným střediskům letní i zimní rekreace. Návštěvníci mohou využít služeb zdejšího turistického informačního centra. Turisticky atraktivním místem je především dělostřelecká tvrz Hanička. Jedná se o pevnostní komplex vybudovaný v letech 1936 – 1938. Skládá se z 6 bojových objektů na povrchu, které jsou v podzemí propojeny chodbami a sály. Na rokytnickém náměstí T. G. Masaryka je k vidění raně barokní zámek s nádvořím a pilířovými arkádami. Za zmínku stojí určitě také kostel Nejsvětější Trojice, kde se kromě hrobky šlechtického rodu Nostitz-Rienek nachází také

sarkofág Jana Ignáce z Nostitz. K dalším církevním památkám Rokytnice patří barokní kostel Všech svatých, socha trpícího Krista, socha a kaple sv. Antonína Paduánského a kaple sv. Anny. Bývalou židovskou komunitu v obci připomíná židovský hřbitov z počátku 18. stol. Dokladem původní dřevěné zástavby městečka jsou dřevěné domy na jižní i severní části náměstí rovněž z počátku 18. stol.

2.1.3 Rychnov nad Kněžnou

Město Rychnov na Kněžnou má zhruba 11 700 obyvatel. Průměrná nadmořská výška je 320 m nad mořem a protéká jím řeka Kněžná.

Díky odkazu Karla Poláčka a dalších osobností historie města žije Rychnov bohatým společenským a kulturním životem. K městu již neodmyslitelně patří festival Šlitrovo jaro, začátkem léta se zde pak konají divadelní představení a koncerty pod názvem Poláčkovo léto. Velkou tradici má v dnešní době Rychnovská osmička, což je soutěž amatérů a tvůrců videoprogramů s mezinárodní účastí. Originální akcí je určitě Filmový smích, který je každoročně na podzim věnován profilu některého z předních tvůrců nebo představitelů naší filmové komedie. Turisty zajisté upoutá kolowratský barokní zámek, kde kromě interiéru zámku mohou navštívit i Muzeum a galerii Orlických hor. Nedaleký kostel Nejsvětější Trojice je využíván nejen k církevním obřadům, ale také jako dějiště koncertů vážné hudby, sborového zpěvu a Orlického varhanního festivalu. Rychnov se může dále pochlubit zvonící s třetím největším zvonem v Čechách, Kryštofem.

Kromě kulturního vyžití nabízí město i dostatek příležitostí pro sportovní vyžití občanů. V letních měsících mohou využít zrekonstruované koupaliště v přírodním prostředí lesa Včelný. V zimních měsících je to pak krytá ledová plocha. V její blízkosti najdeme sportovní areál města s fotbalovým stadionem a dalším fotbalovým hřištěm s umělým trávníkem i osvětlením. V sousedství jsou tenisové kurty a kuželna se čtyřmi dráhami.

Nabídka ubytování a stravování je pestrá. Kvalitní služby ve středu města nabízí, mimo jiné, nově zrekonstruovaný hotel Havel a nedaleký hotel Panorama.

2.1.4 Skuhrov nad Bělou

Tato obec se rozkládá na ploše 1 663 ha v nadmořské výšce 379 metrů. Počet obyvatel se pohybuje okolo 1 040 osob. Skuhrov nad Bělou je přirozenou vstupní branou do Orlických hor, protože Deštné v Orlických horách, známé středisko zimních sportů, je vzdáleno 11 km. Již z názvu obce je patrné, že se nachází v údolí řeky Bělé.

Dominantou obce je farní kostel sv. Jakuba z let 1715 - 1718, na jehož stavbu byly rozebrány vysoké zdi nedalekého hradu. V prostorách bývalého hradu se dnes nachází nově postavená rozhledna a hrad připomíná jen několik památných kamenů. Další významnou památkou je vila z roku 1933, která zaujme svou neobvyklou architekturou. V minulosti patřila rodině Porkertů, která v obci od roku 1897 vlastnila slévárnu šedé litiny. Muzeum železářské výroby firmy J. Porkert je dnes umístěno v domě u slévárny z roku 1806. Mezi památná místa v okolí patří především Lipka na Hraštickém kopci, která byla zasazena na počest zrušení roboty v roce 1848.

Skuhrov nad Bělou žije bohatým kulturním a společenským životem. K pravidelným akcím patří svatojakubská pouť, posvícenské zábavy, plesy, ohňostroje na uvítání nového roku a v neposlední řadě letní akce motivované příjezdem patrona obce Mutiny Skuhrovského mezi své poddané. Obec má dobré zázemí i pro sport. Občanům jsou k dispozici např. antukové hřiště na volejbal a nohejbal, hřiště na minigolf nebo tenisový kurt. Od roku 1996 pořádá lyžařský oddíl TJ Porkert Skuhrov nad Bělou silniční běh na 10 km. Další pravidelnou akcí se stal od roku 1999 silniční závod Baspo orient rallye. Tratě vedou po okolí Skuhrova a soutěžící plní nejrůznější úkoly. Bohatou spolkovou činností zde vyvíjejí místní hasiči, rybáři, chovatelé, myslivci a skauti. Skuhrov nad Bělou je nositelem titulu Vesnice roku 2001 v Královéhradeckém kraji.

2.1.5 Záměl

Obec Záměl se nachází na spojnici Vamberk – Potštejn. Rozkládá se po obou březích Divoké Orlice ve výšce 297 metrů nad mořem. V současnosti má 632 obyvatel. Břehy řeky spojují tři lávky pro pěší a jeden most pro veřejnou dopravu. V červenci roku 1997 byla prostřední lávka zničena povodní a na jejím místě následně postavena lávka nová, kterou opatruje hastrman Floriánek.

2.1.6 Dobrovolné svazky obcí

V charakteristice DSO jsou uvedeny pouze základní údaje, ke kterým patří rozloha, počet obyvatel a výčet obcí tvořících tyto DSO.

2.1.6.1 DSO Dolní Bělá

DSO Dolní Bělá tvoří tyto obce: Bolehošť, Byzhradec, Přepychy, Semechnice a Trnov. Pouze Byzhradec však spadá do působnosti Rychnova nad Kněžnou. Rozloha celé této oblasti je 4 792 ha a počet obyvatel se pohybuje kolem 2 380.

2.1.6.2 DSO Mikroregion Bělá

Mezi členské obce Mikroregionu patří Bílý Újezd, Kvasiny, Osečnice, Skuhrov nad Bělou a Solnice. Všechny spadají do působnosti Rychnova nad Kněžnou. Obce zabírají dohromady plochu 5 915 ha. Mikroregion má kolem 5 565 obyvatel. Říčka Bělá jím prochází v délce 9 km.

2.1.6.3 DSO Mikroregion Rychnovsko

Součástí mikroregionu jsou všechny obce, které patří do správního území Rychnova nad Kněžnou, vyjma těchto: Orlické Záhoří, Bartošovice v Orlických horách, Záměl a Lhoty u Potštejna. Jeho území tvoří celkem 28 obcí, z toho 4 města – Rychnov nad Kněžnou, Solnice, Vamberk a Rokytnice v Orlických horách. Rozloha celého Mikroregionu je 403,37 km². Počet jeho obyvatel se pohybuje kolem 32 600.

Obrázek 3 Mikroregion Rychnovsko

Pramen: <http://www.rychnovsko.cz>

2.1.6.4 DSO Vrchy

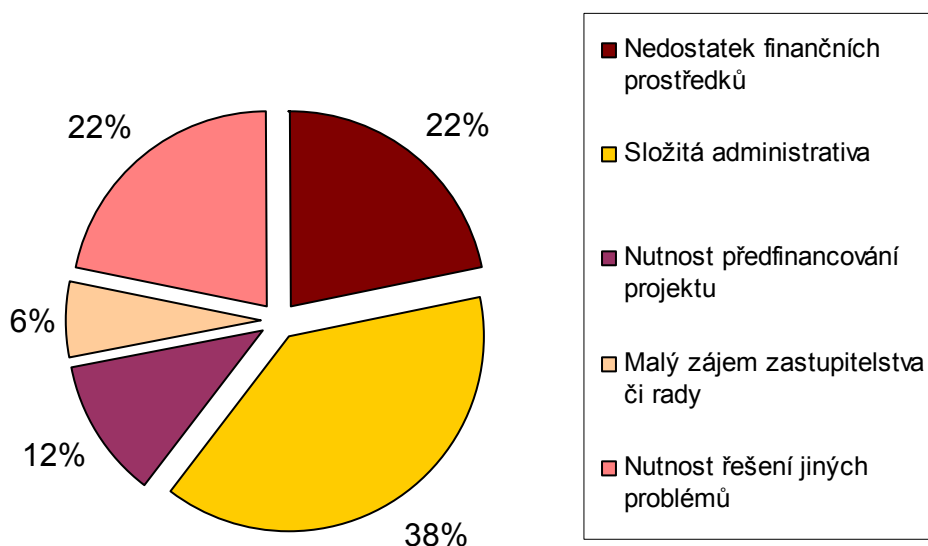
DSO Vrchy zahrnuje obec Černíkovice, Lično, Libel, Synkov-Slemeno, Třebešov a Voděradý. Celková katastrální plocha tohoto DSO je 4 784 ha a trvale zde žije zhruba 2 790 obyvatel. Všechny uvedené obce spadají do působnosti Rychnova nad Kněžnou. Společně s DSO Dolní Bělá tvoří turistickou oblast zvanou „VRCHA“. Jedná se o mírně zvlněnou oblast, která je protkána množstvím potůčků a říček. Je vhodná zejména pro turistické výlety a projížďky na kole.

2.2 Důvody nečerpání finančních prostředků z EU

Z celkového počtu 32 obcí, spadajících do správní působnosti Rychnova nad Kněžnou, využilo samostatně možnost čerpat finanční prostředky z EU pouze 5 obcí (viz. kapitoly 2.1.1. – 2.1.5.), včetně samotného Rychnova.

S cílem zjistit příčiny tohoto malého zájmu o finanční podporu z EU provedl Odbor regionálního rozvoje Městského úřadu v Rychnově nad Kněžnou v roce 2007 dotazníkové šetření. Na základě zjištěných a shromážděných informací byly formulovány důvody nečerpání těchto prostředků, které znázorňuje následující Graf 2.

Graf 2 Nejčastější důvody nečerpání finančních prostředků z EU z pohledu starostů obcí

Pramen: Podklady Odboru regionálního rozvoje MěÚ v Rychnově nad Kněžnou, vlastní zpracování

Z grafu je patrné, že za největší překážku považuje 38 % dotazovaných starostů obcí složitou administrativu. Na pomyslném druhém místě je s 22 % nedostatek finančních prostředků a ve stejné míře nutnost řešení jiných problémů. Pouze 6 % se na nečerpání finančních prostředků z EU podílí malý zájem zastupitelstva či rady. Bližší informace o důvodech nečerpání u jednotlivých obcí viz. *Příloha A*.

2.3 Shrnutí

Obce, které čerpaly finanční prostředky z EU, nemají mnoho společných znaků. Rokytnice v Orlických horách leží blízko hranic s Polskem a je typicky horským malým městem. Záměl je pak ze všech obcí nejmenší. Největší je naopak samozřejmě Rychnov nad Kněžnou. Skuhrov nad Bělou a Potštejn si jsou z daných obcí nejbližší. Mají téměř stejný počet obyvatel a v nabídce turistických zajímavostí se také příliš neliší. U DSO je to jiné. Sdružují obce, které mají hodně společného. Jsou si blízké počtem obyvatel, rozlohou a v poslední řadě je spojuje např. charakter území nebo řeka Bělá.

Zbýlých 27 obcí nevyužilo možnost čerpat finanční prostředky z fondů EU především kvůli složité administrativě, nedostatku finančních prostředků a nutnosti řešení jiných problémů.

Další kapitola je věnována konkrétním realizovaným projektům a jejich dopadům. Informace o projektech byly získány na základě dotazníkové šetření. Ukázka dotazníku pro starosty obcí je uvedena v *Příloze B*. Tento dotazník byl zaslán všem starostům obcí, spadajících do správní působnosti Rychnova nad Kněžnou.

3 Konkrétní realizované projekty a jejich dopady

3.1 Potštejn

3.1.1 Na potštejský hrad

Žádost o finanční podporu z EU podala obec Potštejn v roce 2005. Projekt byl zpracován najatým projektovým manažerem. V rámci tohoto projektu, který trval od dubna roku 2006 do prosince téhož roku, se opravilo zastřešení hlavního hradního paláce, bylo zavedeno elektrické veřejné osvětlení, vedoucí od posledního svítidla u zástavby podél přístupové komunikace přímo ke vstupní bráně hradu. Mimo to byly provedeny úpravy přístupových pěších a cyklistických stezek. Ty spočívaly ve zpevnění, odvodnění a rekonstrukci stezek, včetně sazení mobiliáře. Rovněž byla vybudována nová naučná stezka kolem hradu a nové parkoviště v centru obce s kapacitou 14 nových míst. Zdrojem jeho spolufinancování byl **SROP**. EU se na nákladech podílela částkou 75 % a Královéhradecký kraj přispěl 10 %.

Projekt přinesl obci především zvýšení návštěvnosti této památky. To se odrazilo v množství práce průvodce a v počtu jeho pracovních hodin. Vzniklo tak nové pracovní místo.

Tab. 7 Zdroje financování projektu Na potštejský hrad

Zdroj financování	Částka v Kč
Evropská unie	3 577 484
Královéhradecký kraj	476 998
Obec Potštejn	715 496
Celkem	4 769 978

Pramen: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

3.2 Rokytnice v Orlických horách

3.2.1 Rokytnice – Vstupní brána Orlických hor

Žádost o dotaci z EU předložila obec Rokytnice v Orlických horách v roce 2004. Na zpracování projektu se částečně podílela obec a částečně najatý projektový manažer. Samotná realizace začala výstavbou nových chodníků a parkovacích ploch v prostoru zdejšího železničního nádraží. V rámci projektu bylo též vybudováno nové autobusové

nádraží, které plně slouží obyvatelům Rokytnice a jejím návštěvníkům. Nebylo zapomenuto ani na některé místní komunikace, které se podařilo opravit. Většinou směřují k turisticky atraktivním místům města. Potřebnými opravami prošel také úsek silnice III. třídy, který směřuje z rokytnického náměstí TGM na Žamberk a Kunvald. Nový informační bod pro turisty vznikl v prostoru před poštou. Do tohoto prostoru byla v roce 1939 umístěna opěrná zídka ze sedmi pískovcových sloupků, které se generální opravy rovněž dočkaly. Město se snaží vrátit veřejnému prostranství na východní straně náměstí TGM původní vzhled z poloviny 20. století, a tak byla v této části náměstí vysázena další zeleň.

Díky projektu, který byl dokončen v roce 2006, došlo k výraznému zlepšení infrastruktury pro občany a turisty v centru města. Nyní mohou cestující od železničního nádraží pohodlně pokračovat do centra města po nových chodnicích nebo přestoupit a využít autobusovou dopravu. Obec musela uzavřít úvěrovou smlouvu ve výši 6 600 000 Kč na spolufinancování projektu. EU se na něm podílela částkou 28,32 % z finančního nástroje **Phare 2003, část 2.**, Královéhradecký kraj 37,77 % a zbývajících 33,91 % zaplatila obec Rokytnice v Orlických horách.

Tab. 8 Zdroje financování projektu Rokytnice - Vstupní brána Orlických hor

Zdroj financování	Částka v Kč
Evropská unie	6 131 028
Královéhradecký kraj	8 176 786
Obec Rokytnice v Orlických horách	7 338 388
Celkem	21 646 202

Pramen: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

3.3 Rychnov nad Kněžnou

3.3.1 Orlické hory – hranice, která spojuje

Žádost o finanční podporu tohoto projektu z EU podalo město Rychnov nad Kněžnou v roce 2005. Cílem projektu, probíhajícího od srpna do listopadu roku 2006, byl rozvoj propagace česko-polského přeshraničního území. Byly vytvořeny plastické mapy Orlických hor o rozměru 98 x 73,5 cm. Zobrazují celé území horského masívu a to i z polské strany. Mapy jsou velice vyhledávané a žádané, byl již proveden jejich první dotisk a v současnosti se připravuje druhý.

„Kartografie pro III. tisíciletí“ je název odborného semináře, který se uskutečnil v rámci tohoto projektu. Účastníci semináře se seznámili s novými možnostmi zpracování kartografických materiálů, jejich využití pro rozvoj prezentace území a cestovního ruchu. Na projekt bylo vynaloženo 503 100 Kč. Celých 75 % finančních prostředků se čerpalo z EU v rámci iniciativy **Interreg III A**. Zbýlých 25 % bylo uhrazeno z rozpočtu města.

Tab. 9 Zdroje financování projektu Orlické hory - hranice, která spojuje

Zdroj financování	Částka v Kč
Evropská unie	431 325
Město Rychnov nad Kněžnou	71 775
Celkem	503 100

Pramen: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

3.3.2 Nová tvář informačních center

Žádost o dotace byla podána v roce 2005 městem Rychnov nad Kněžnou. Jako u stejnojmenného projektu obce Skuhrov nad Bělou bylo i v tomto případě hlavním cílem vytvořit nový systém fungování informačních center. Polská informační centra jsou orientována spíše na poskytování informací pro nezaměstnané o pracovních místech. Vedle toho přijaly model informačních center v ČR a poskytují informace o cestovním ruchu. Došlo tedy k úpravě činnosti polského informačního centra dle vzoru center v Rychnově nad Kněžnou a ve Skuhrově nad Bělou. Byla tak prohloubena spolupráce s družební oblastí v Polsku. Během doby trvání projektu, tj. do 1. 11. 2005 do 31. 8. 2006, byly pořízeny dvoujazyčné propagační materiály, bývalé Městské informační centrum v Rychnově se vybavilo nezbytnými pomůckami a materiálem. Dále byl vytvořen souhrnný informační systém, shromažďující informace z celého přeshraničního území a zorganizovalo se setkání všech pracovníků informačních center v celém přeshraničním území.

Na celkových nákladech se město Rychnov nad Kněžnou podílelo 25 % a dotace z EU 75 % v rámci iniciativy **Interreg III A**.

Tab. 10 Zdroje financování projektu Nová tvář informačních center

Zdroj financování	Částka v Kč
Evropská unie	431 325
Město Rychnov nad Kněžnou	143 775
Celkem	575 100

Pramen: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

3.3.3 Česko–polské turistické informační centrum

Žádost o dotaci z EU podalo město Rychnov nad Kněžnou v roce 2002. Dotace z EU představovaly dvoutřetinový podíl na celkových nákladech projektu z **CBC Phare**. Centrum sídlí ve 2. poschodí rychnovského městského úřadu. Podává informace o celém území spravovaném Rychnovem nad Kněžnou jako obcí 3. typu, dále o městě Opočně a celé oblasti, která směřuje na sever k Orlickým horám. Centrum má své internetové stránky a byla vytvořena publikace o turistické nabídce regionu s nákladem 5 tisíc výtisků. Do provozu bylo uvedeno 1. srpna 2004. Všechny tři uvedené projekty zpracovávalo město samo.

Tab. 11 Zdroje financování projektu Česko–polské turistické informační centrum

Zdroj financování	Částka v Kč
Evropská unie	438 400
Město Rychnov nad Kněžnou	246 600
Celkem	685 000

Pramen: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

3.4 Skuhrov nad Bělou

3.4.1 Nová tvář Informačních center

Žádost o finanční prostředky z EU podala obec Skuhrov nad Bělou v roce 2005. Cílem tohoto projektu, jehož celkový rozpočet činil 297 500 Kč a podíl EU 75%, bylo vytvořit nový komplexní systém fungování informačních center, který by byl založen na jejich vzájemné spolupráci a společné propagaci území, včetně zapojení Informačního centra v Klodzku. Bylo tedy zapotřebí otevřít Informační centrum také ve Skuhrově nad Bělou. Slavnostní zahájení činnosti centra se uskutečnilo 5. dubna 2006 v prostorách budovy zdejšího obecního úřadu. Během následující letní sezóny již plně a účelně sloužilo všem místním obyvatelům, turistům a cyklistům. Centrum pořádalo také jazykový seminář, jehož cílem bylo pomoci odstranit jazykovou bariéru. Projekt byl spolufinancován v rámci iniciativy **Interreg III A**.

V Informačním centru vzniklo jedno pracovní místo, které bylo obsazeno v rámci dalšího projektu Příležitost. Byl vydán Česko – Polský praktický slovníček, který obsahuje užitečné fráze týkající se každodenního života.

Tab. 12 Zdroje financování projektu Nová tvář informačních center

Zdroj financování	Částka v Kč
Evropská unie	223 125
Obec Skuhrov nad Bělou	74 375
Celkem	297 500

Pramen: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

3.4.2 Integrační centrum Bělá

Žádost o dotaci podala obec Skuhrov nad Bělou v roce 2005. Ve Skuhrově se nenacházely prostory pro různorodé aktivity občanů, a tak se zastupitelstvo rozhodlo pro rekonstrukci bývalého mlýna, který byl dlouhá léta nevyužíván a bylo tedy zapotřebí tento zchátralý objekt opravit. Projekt trval od srpna roku 2005 do června roku 2006. Projekt byl spolufinancován 80% v rámci **SROP** z prostředků EU, 8 % se na projektu podílel Královéhradecký kraj a 12% samotná obec Skuhrov nad Bělou.

Tab. 13 Zdroje financování projektu Integrační centrum Bělá

Zdroj financování	Částka v Kč
Evropská unie	7 674 072
Královéhradecký kraj	767 407
Obec Skuhrov nad Bělou	1 151 521
Celkem	9 593 000

Pramen: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Díky tomuto projektu mají dnes Skuhrovští doslova pod jednou střechou prostorný společenský sál, stacionář pro seniory a matky na mateřské dovolené nebo kavárnu s veřejným internetem. Nový společenský sál umožnil občanům dostatečné kulturní vyžití, které by jinak nebylo možné. Občané bezpochyby uvítali také fakt, že ze středu obce zmizel nevyužívaný nevzhledný objekt. Vzniklo rovněž nové pracovní místo údržbáře, bez kterého by objekt nemohl fungovat. Pro obec je to výhodnější, než kdyby musela veškeré práce zadávat soukromým firmám.

3.4.3 Příležitost

Žádost o podporu při financování tohoto projektu podala obec Skuhrov nad Bělou v roce 2005. Projekt Příležitost byl zaměřen na zlepšení integrace znevýhodněných skupin obyvatelstva, především handicapovaných a dlouhodobě nezaměstnaných, do společnosti.

Ústavní péče o zdravotně handicapovanou mládež je na Rychnovsku poměrně rozvětvená. Skuhrov nad Bělou sousedí s obcí Kvasiny, kde se nachází jeden z ústavů sociální péče. Cílem bylo usnadnit ohroženým skupinám obyvatelstva přístup k zaměstnání a zlepšit tak jejich zaměstnatelnost. V bezbariérových prostorech Integrovaného a Turistického informačního centra obce pro ně byly vytvořeny tyto pracovní pozice: pracovnice Informačního centra, odborný školitel výpočetní techniky, odborný pracovník s výpočetní technikou, sociální pracovnice a osobní asistent. Tito pracovníci mají zajišťovat provoz společenského a školicího sálu, internetové kavárny, klubu seniorů a informačního centra regionu. Kromě toho je předmětem jejich činnosti také odborná práce pro obec, která spočívá ve zpracovávání a úpravě písemností, vyhledávání informací na internetu nebo průběžné aktualizace webových stran. Dále pak pořádají školení výpočetní techniky, zajišťují asistenční služby a sociální práci v obci. Zaměstnané osoby mohou využít bezbariérový azylový byt, který jim při vícedenních službách poskytne potřebné zázemí.

Během trvání projektu vzniklo 5 nových pracovních míst. To je jednoznačně velice pozitivní dopad. Naopak stinnou stránkou jsou mzdové náklady na zaměstnance, které se ročně pohybují kolem jednoho miliónu korun. V první fázi projektu byly ze 75% financovány z dotací. Po roce nastává fáze udržitelnosti, která trvá 3 – 5 let. Po tuto dobu musí být pracovní místa zachována. Účast EU byly v rámci **SROP** 80%, kraj se podílel 8 % a samotná obec 12 %.

Tab. 14 Zdroje financování projektu Příležitost

Zdroj financování	Částka v Kč
Evropská unie	1 644 241
Královéhradecký kraj	164 424
Obec Skuhrov nad Bělou	246 637
Celkem	2 055 302

Pramen: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

3.4.4 Rozvoj lidové tvořivosti a turismu v Orlických horách

Žádost o spolufinancování tohoto projektu z EU podala obec Skuhrov nad Bělou v roce 2006. Dne 4. srpna 2007 se již po osmé konaly velkolepé Mutinovy slavnosti, jejichž součástí byl Jarmark lidových řemesel. Slavnosti mají svůj tradiční program, který začíná příjezdem pána zdejšího hradu, Mutiny. Přijíždí na koni společně se svou družinou za doprovodu hlasitých fanfár. Hradní pán promluvil ke svým poddaným a zhodnotil veškeré

dění ve svém „bývalém panství“. Následně došlo k šermířské bitvě, po které začal jarmark, jež byl nejpodstatnější částí celého projektu Rozvoj lidové tvořivosti a turismu v Orlických horách. Nejen Skuhrov nad Bělou, ale i další obce v podhůří Orlických hor, nemají o zručné a řemeslnalé jedince nouzi. Tradiční lidové umění a řemesla je však třeba stále oživovat a rozvíjet. A tak mohli lidé na jarmarku shlédnout ruční vázání knih, pletení košíků, vázání březových košťat, výrobu obrazových rámců, zhotovení díží a soudků. K dalším řemeslům, jenž mají v této oblasti pevné kořeny patří bezesporu tkání, předení, výroba sýra, zhotovování vitráží a výrobky ze šustí. Mimo to se návštěvníci setkali s mistry kovářskými z Jaroměře, kteří předváděli výrobu podkov a jiných kovářských výrobků.

Zajímavými a u nás nevídanými výrobky se zde mohl pochlubit umělecký kovář z Polska. Ukázky ručních prací a postupy při pletení a malování zde pak ukazovala početná skupina polských žen. Ani polské děti nezůstávaly pozadu. Byly zde k vidění jejich výtvoř, kterými se snaží navázat na tradice svých předků a dokázat tak, že minulost a dovednosti lidí neskončily v nenávratnu. Cílem účasti polských občanů bylo mimo jiné rozšíření vědomostí, znalostí, poznání rozdílů mezi oběma sousedními státy a podpoření rozvoje spolupráce v oblasti cestovního ruchu. Z tohoto důvodu bylo veškeré úsilí projektu směřováno na vzájemné poznání tradičních způsobů výroby a snahu o příznivý rozvoj vzájemných společenských vztahů a přeshraniční spolupráce.

Celkové náklady projektu činily 219 167 Kč a z EU byl podpořen 75 % v rámci iniciativy **Interreg III A**. Projekt významně přispěl k rozvoji kontaktů, osobních přátelství a vzájemné informovanosti, čímž byl položen „základní kámen“ k další česko-polské spolupráci.

Obec Skuhrov nad Bělou využila pro zpracování všech svých projektů najatého projektového manažera nebo agentury.

Tab. 15 Zdroje financování projektu Rozvoj tvořivosti a turismu v Orlických horách

Zdroj financování	Částka v Kč
Evropská unie	164 375
Obec Skuhrov nad Bělou	54 792
Celkem	219 167

Pramen: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

3.5 Záměl

3.5.1 O pohár vodníka Floriána

Tento projekt byl opět ze 75 % spolufinancován z iniciativy **Interreg III A**. Zbýlých 25 % zaplatila obec. Žádost o finanční prostředky z EU podala obec Záměl v roce 2005. Zpracování projektu bylo svěřeno projektovému manažerovi.

Spočíval v uspořádání závodu družstev mladých hasičů v požárníkové všestrannosti. Soutěž probíhala v období měsíce června a srpna 2006 za účasti polských mládežnických družstev z partnerské Gminy Przeworno. Posláním soutěže bylo rozvinout dětské znalosti, vědomosti a dovednosti v oblasti požární ochrany. Cílem závodu bylo podpořit soutěžní formou činnosti dětí, které se zajímají o požární ochranu a výcvik, na obou stranách hranice.

Tab. 16 Zdroje financování projektu O pohár vodníka Floriána

Zdroj financování	Částka v Kč
Evropská unie	110 726
Obec Záměl	39 478
Celkem	150 204

Pramen: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

3.6 DSO Dolní Bělá a DSO Vrchy

3.6.1 Podpora rozvoje turistiky v oblasti Vrcha a okolí

Jedná se o společný projekt DSO Dolní Bělá a DSO Vrchy. Žádost byla podána DSO Dolní Bělá, konkrétně obcí Lično, v roce 2005. Zpracování projektu svěřila obec projektovému manažerovi. Hlavním cílem bylo oživení regionální turistiky a zvýšení povědomí o tomto regionu. To má zabezpečit kvalitní informační systém s komplexními údaji.

Byly vytvořeny tři komunikační kanály. Prvním jsou informační tabule v jednotlivých obcích s mapou mikroregionu a základními turistickými údaji. Druhým „kanálem“ je tištěná publikace s přehledem pravidelně konaných akcí a informacemi o současných i historických zajímavostech obcí. Třetím zdrojem informací je internetová prezentace www.regionvrcha.cz. Projekt byl dokončen v červnu roku 2006 a na je financování se podílela EU 75% prostřednictvím **SROP**, kraj 15 % a zbylými 10 % uvedené DSO.

Tab. 17 Zdroje financování projektu Podpora rozvoje turistiky v oblasti Vrcha a okolí

Zdroj financování	Částka v Kč
Evropská unie	579 305
Královéhradecký kraj	115 861
DSO Dolní Bělá a DSO Vrchy	77 241
Celkem	772 407

Pramen: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

3.7 DSO Mikroregion Bělá

3.7.1 S batohem na zádech Mikroregionem Bělá

Žadatelem o dotaci z EU byl DSO Mikroregion Bělá, konkrétně obec Skuhrov nad Bělou, která žádost podala v roce 2005. Projekt se uskutečnil od září roku 2005 do září roku 2006 a byl zaměřen na celoroční propagační a informační kampaň mikroregionu Bělá. Výsledkem bylo vydání brožury, která souhrnně představuje jednotlivé členské obce. Dále byl vyroben vystřihovací papírový model a pohlednice hradu Skuhrov nad Bělou, vytištěny fotografické skládačky, cizojazyčné informační letáky a sada pohlednic. Rovněž vznikly internetové stránky www.mikroregion-bela.cz. Pro lepší zviditelnění hradu Skuhrov, obce Kvasiny a města Solnice byly pořízeny dřevěné turistické známky a suvenýry. Na projektu se EU podílela v rámci **SROP** 75 %, kraj 15 % a mikroregion Bělá 10 %.

Tab. 18 Zdroje financování projektu S batohem mikroregionem Bělá

Zdroj financování	Částka v Kč
Evropská unie	483 975
Královéhradecký kraj	96 795
Mikroregion Bělá	66 528
Celkem	647 298

Pramen: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

3.7.2 Internetizace mikroregionu Bělá

Žadatelem o finanční prostředky z EU je DSO mikroregion Bělá, za který žádost podala obec Skuhrov nad Bělou v roce 2005. Do jednotlivých obcí mikroregionu byl zaveden bezdrátový internet a rozhlas. Součástí projektu bylo také připojení celého území, které je ohrožováno povodněmi, do integrovaného záchranného systému Královéhradeckého kraje

prostřednictvím bezdrátového rozhlasu. Projekt byl spolufinancován ze **SROP** podílem 74 %, 15 % kraj a 11 % Mikroregionem Bělá.

Tab. 19 Zdroje financování projektu Internetizace mikroregionu Bělá

Zdroj financování	Částka v Kč
Evropská unie	3 196 720
Královéhradecký kraj	653 294
Mikroregion Bělá	505 281
Celkem	4 355 295

Pramen: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

3.8 DSO Mikroregion Rychnovsko

3.8.1 U přátel jako doma

Žádost o dotaci podal Mikroregion Rychnovsko, konkrétně město Rychnov nad Kněžnou, v roce 2007. Projekt byl zahájen 1. července 2007 a termín dokončení je stanoven na 30. 6. 2008. Na celkových nákladech se EU podílí 75 % v rámci Iniciativy **Interreg III A**. Projekt řeší vztahy mezi obyvateli mikroregionu Rychnovsko a Gminy Klasko v Polsku. Cílem je navázání spolupráce na úrovni zájmových organizací a profesních skupin v různých oblastech jako jsou hasiči, myslivci, chovatelé, školy a školky, rekreační sport, oslavy tradičních svátků (dožínky) atd.

Tab. 20 Zdroje financování projektu U přátel jako doma

Zdroj financování	Částka v Kč
Evropská unie	189 700
Mikroregion Rychnovsko	63 700
Celkem	253 400

Pramen: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

3.8.2 Brány Orlických a Bystřických hor

Za mikroregion Rychnovsko podal žádost Rychnov nad Kněžnou v roce 2006. Projekt dokončený v roce 2007 navazuje na již proběhlý projekt Nová tvář informačních center a byl zaměřen na komplexní rozvoj propagace a prezentace přeshraničního česko-polského území Orlických a Bystřických hor, protože pro rozvoj turismu a cestovního ruchu v této oblasti je aktivní propagace nezbytná. Úspěch v oblasti cestovního ruchu sebou přináší také rozvoj

ekonomické situace. V rámci tohoto projektu byly sestaveny a pořízeny různé druhy propagačních materiálů, které reagují na odlišné potřeby a zájmy návštěvníků, jako je např. rodinná dovolená, turistika, návštěva památek, kulturních akcí, apod. Nabídka materiálu se v celé oblasti Rychnovska lišila, často se zabývala jen jedním konkrétním účelem, bylo tedy potřeba dané materiály sjednotit a území propagovat komplexně. Díky projektu vznikly nové propagační a informační aktivity, ke kterým v první řadě patří logo oblasti Orlických hor. Dále byly pořízeny informační skládačky, „kapsář“ s letáky s popisy turistických tras a zajímavostí Orlických a Bystřických hor, uvítací tabule, které jsou k vidění v „bránách Orlických hor“. Těmi jsou tato města – Rychnov nad Kněžnou, Rokytnice v Orlických horách, Žamberk, Opočno, Dobruška a Nové Město nad Metují. Uvedená města se kromě toho budou prezentovat pohlednicemi, ukazujícími zeměpisný pohled na krajinu v jejich okolí. Celá území včetně dalších obcí jsou návštěvníkům přibližována v těchto dalších publikacích – Mikroregion Rychnovsko, Kladská Kotlina a Brány Orlických a Bystřických hor. Speciálně pro děti bylo vyrobeno puzzle s vládci Orlických hor Rampušákem a princeznou Kačenkou. Veškeré jmenované materiály jsou opatřeny i polským textem, některé z nich mají i text v anglickém jazyce.

Celkové náklady byly ze 75% spolufinancovány z EU v rámci iniciativy **Interreg III A**. Další 25 % bylo uhrazeno Mikroregionem Rychnovsko. Tento a předešlý projekt zpracovávalo město Rychnov nad Kněžnou samo.

Tab. 21 Zdroje financování projektu Brány Orlických a Bystřických hor

Zdroj financování	Částka v Kč
Evropská unie	580 900
Mikroregion Rychnovsko	194 100
Celkem	775 000

Pramen: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

3.9 Shrnutí

V obcích správního území Rychnova nad Kněžnou bylo realizováno celkem 15 projektů. Největší částka byla čerpána v rámci SROP, dále programu Phare a nejméně finančních prostředků plynulo z Interreg III A. Většina projektů, konkrétně 7, byla realizována prostřednictvím iniciativy Interreg III A. O jeden méně ze SROP a pouze 2 projekty byly realizovány za přispění prostředků z Phare.

Téměř všechny projekty se zaměřovaly na zviditelnění území obcí a na podporu turistického ruchu. Několikrát byla také zastoupena spolupráce s Polskem. Souhrnné informace o čerpání prostředků z EU uvádí následující Tabulka 22.

Tab. 22 Souhrnné informace o čerpání prostředků z EU na Rychnovsku

Ukazatel	Phare	Interreg III A	SROP	Celkem
Počet projektů	2	7	6	15
Částka za všechny projekty v Kč	6 569 428	2 131 476	17 155 797	25 856 701
Podíl na celkové částce v %	25,4	8,2	66,4	100

Pramen: vlastní výpočty, vlastní zpracování

Dá se říci, že všechny projekty přinesly svým žadatelům kladné dopady. Ty lze ve většině případů spatřovat v lepší informovanosti o území, v kvalitnějších službách pro obyvatele obcí i pro turisty (informační centra) nebo v nových pracovních místech. Pouze Rokytnice v Orlických horách musela na dofinancování projektu čerpat vyšší úvěr.

Závěr

Předložená bakalářská práce měla za cíl zhodnotit čerpání finančních prostředků z EU v obcích správního území Rychnova nad Kněžnou a posoudit, zda je dobré usilovat v současném programovacím období 2007 – 2013 o finanční podporu z EU.

1. květen 2004 byl pro ČR zlomový. Vstupem do EU se nám otevřela možnost plně čerpat finanční pomoc z EU. Ale i před tímto datem mohla ČR získat finanční prostředky z fondů EU. Ve správním obvodu Rychnova nad Kněžnou využily předvstupní pomoci pouze dvě obce. Konkrétně samotný Rychnov a Rokytnice v Orlických horách. V obou případech se jednalo o program PHARE.

Ve zkráceném programovacím období 2004 – 2006 bylo v pěti obcích a čtyřech DSO na Rychnovsku realizováno dalších 13 projektů. Sedm projektů bylo realizováno prostřednictvím Iniciativy Interreg III A a zbylých šest v rámci SROP. Na základě informací o jednotlivých projektech lze říci, že obce měly největší zájem o propagaci svého území, podporu turistiky a navázání česko-polské spolupráce. V menší míře se zajímaly o integraci znevýhodněných skupin obyvatelstva do společnosti, o infrastrukturu a o zavedení bezdrátového internetu. Z dotazníkového šetření vyplývá, že všechny projekty přinesly svým žadatelům kladné dopady. Starostové obcí je ve většině případů spatřují v lepší informovanosti o území, v kvalitnějších službách pro obyvatele obcí i pro turisty (informační centra) nebo v nových pracovních místech.

Celkem bylo tedy ve správním obvodu Rychnova nad Kněžnou doposud realizováno 15 projektů s finanční podporou EU. Vzhledem k velikosti území a počtu obcí, kterých je 32, to není mnoho. Důvodem není nezájem zastupitelstva či rady jednotlivých obcí. Starostové se obávají především složité administrativy a nedostatku finančních prostředků. Velmi často je také nutné vyřešit jiné problémy, s kterými se obce potýkají.

Přínosy realizovaných projektů převažují nad problémy, které přináší využívání zdrojů EU. Všechna rizika je třeba zvážit již před podáním žádosti, a to si představitelé obcí plně uvědomují. V současném programovacím období lze tedy obcím čerpání prostředků z fondů EU doporučit. Většina obcí na Rychnovsku nemá ve svém rozpočtu mnoho financí „navíc“. Je tedy vhodné volit projekty spíše krátkodobé a méně finančně náročné. Nepochybně by bylo dobré i nadále pokračovat v prohlubování spolupráce s Polskem. V současném programovacím období existuje OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko. Při zpracování projektu je dobré využít služeb agentury nebo projektového manažera, protože pracovníci

obecních úřadů nemají dostatek zkušeností a nemohou vzhledem k pracovní náplni a vytíženosti věnovat veškerou pozornost novinkám a aktualitám z oblasti podávání žádosti o podporu.

ČR dnes již není úplným „nováčkem“ v oblasti čerpání prostředků z EU. Věřím, že v období 2007 – 2013 budou obce realizovat mnohem více akcí a projektů s finanční účastí EU, k čemuž přispějí i zkušenosti z dosud realizovaných projektů.

Použitá literatura

Knihy a publikace:

1. *Abeceda fondů Evropské unie 2007 – 2013*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, Odbor evropských fondů, 2007.
2. VILAMOŤ, Š. *Čerpáme finanční zdroje Evropské unie: praktický průvodce*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-1194-X.
3. *Mikroregion Rychnovsko – Cesty za poznáním*. 1. vyd. DSO Mikroregion Rychnovsko, 2007.
4. *Skuhrov nad Bělou – 725 let*. 1. vyd. Obec Skuhrov nad Bělou, 2004.
5. *Turistická oblast Vrcha a okolí*. 1. vyd. DSO Vrchy a DSO Dolní Bělá, 2006.

Internet:

1. CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČR. *Národní program Phare 2003 – část II*. [online]. [cit. 2008-04-05].
<http://www.crr.cz/index.php?did=88>
2. EUROSKOP - VŠE O EVROPSKÉ UNII. *ČR a využívání prostředků z fondů v období 2004 – 2006*. [online]. [cit. 2008-04-05].
<http://www.euroskop.cz/42281/120235/clanek/uvod-do-strukturálních-fondu-v-ceske-republice/cr-a-vyuzivani-prostredku-z-fondu-eu-v-obodi-2004-2006/>
3. EUROSKOP - VŠE O EVROPSKÉ UNII. *Nové programovací období 2007 – 2013*. [online]. [cit. 2008-04-06].
<http://www.euroskop.cz/42281/120803/clanek/uvod-do-strukturálních-fondu-v-ceske-republice/nove-programovaci-obdobi-2007---2013/>
4. EVROPSKÁ UNIE. *Politika soudržnosti v období 2007 - 2013: alokace finančních prostředků*. [online]. [cit. 2008-04-07].
http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/fonds/pdf/annexe-recto.pdf
5. FONDY EVROPSKÉ UNIE. *CBC Phare*. [online]. [cit. 2008-04-15].
<http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika/phare/cbc-phare>

6. FONDY EVROPSKÉ UNIE. *IPA*. [online]. [cit. 2008-02-15].
<http://www.strukturalni-fondy.cz/glosar/ipa>
7. FONDY EVROPSKÉ UNIE. *ISPA*. [online]. [cit. 2008-02-15].
<http://www.strukturalni-fondy.cz/glosar/ispa-1>
8. FONDY EVROPSKÉ UNIE. *Mapa NUTS II a NUTS III v ČR*. [online]. [cit. 2008-02-15].
<http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika>
9. FONDY EVROPSKÉ UNIE. *PHARE*. [online]. [cit. 2008-02-15].
<http://www.strukturalni-fondy.cz/glosar/phare>
10. FONDY EVROPSKÉ UNIE. *SAPARD*. [online]. [cit. 2008-02-15].
<http://www.strukturalni-fondy.cz/glosar/sapard>
11. INTERREG III A. *Co je Interreg III A?* [online]. [cit. 2008-04-07].
<http://www.interreg3a.cz/>
12. KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ. *Integrační centrum Bělá*. [online]. [cit. 2008-02-21].
http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/podnik_sluzby_skuhrov1.pdf
13. KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ. *Na potštejský hrad*. [online]. [cit. 2008-02-18].
http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/cestovni_ruch_potstejn.pdf
14. KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ. *O pohár vodníka Floriána*. [online]. [cit. 2008-02-21].
http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/preshranicni_zamel.pdf
15. KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ. *Orlické hory – hranice, která spojuje*. [online].
[cit. 2008-02-21].
http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/preshranicni_rychnov.pdf
16. KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ. *Podpora rozvoje turistiky v oblasti Vrcha a okolí*.
[online]. [cit. 2008-02-18].
http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/cestovni_ruch_vrcha.pdf
17. KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ. *Příležitost*. [online]. [cit. 2008-02-18].
http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/podnik_sluzby_skuhrov2.pdf
18. KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ. *S batohem na zádech Mikroregionem Bělá*. [online].
[cit. 2008-02-18].
http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/cestovni_ruch_bela.pdf
19. MIKROREGION BĚLÁ. *O mikroregionu*. [online]. [cit. 2008-04-04].
<http://www.mikroregion-bela.cz/index.php>
20. MINISTERSTVO FINANČÍ. *Finanční alokace na strukturální fondy a Fond soudržnosti*.
[online]. [cit. 2008-04-07].
http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/eu_financni_alokace.html

21. POTŠTEJN. *Obec, Hrad*. [online]. [cit. 2008-03-22].
<http://www.potstejn.cz/>
22. RYCHNOV NAD KNĚŽNOU. *Informace o městě*. [online]. [cit. 2008-03-27].
<http://www.rychnov-city.cz/mesto/index.php>
23. RYCHNOVSKO. *Interreg III A*. [online]. [cit. 2008-03-20].
http://www.rychnovsko.cz/?id=interreg&id1=m_mikro
24. RYCHNOVSKO. *Mapa regionu*. [online]. cit. [2008-04-07].
<http://www.rychnovsko.cz/?id=mapa>
25. ROKYTNICE V ORLICKÝCH HORÁCH. *Info-servis – Zajímavosti ve městě*. [online]. [cit. 2008-03-22].
<http://www.rokytnice.cz/index.php?id=6050>
26. SKUHROV NAD BĚLOU. *Projekty EU*. [online]. [cit. 2008-03-27].
<http://www.skuhrov.cz/?sec=30>
27. WIKIPEDIE - OTEVŘENÁ ENCYKLOPEDIE. *Rychnov nad Kněžnou*. [online]. [cit. 2008-04-09].
http://cs.wikipedia.org/wiki/Rychnov_nad_Kn%C4%9B%C5%BEnou
28. ZÁMĚL. *O Obci, Turistické cíle*. [online]. [cit. 2008-03-22].
<http://www.obeczamel.orlice.cz/zamel.php?id=02>

Seznam tabulek

TAB. 1 ROZDĚLENÍ PROSTŘEDKŮ FONDŮ EU MEZI CÍLE POLITIKY HSS V OBDOBÍ 2007 – 2013	14
TAB. 2 POROVNÁNÍ FONDŮ EU	15
TAB. 3 ALOKACE PROSTŘEDKŮ Z FONDŮ EU PRO ČR V OBDOBÍ 2004 – 2006 V MIL. EUR	18
TAB. 4 STRUKTURÁLNÍ OPERACE – ALOKACE PRO ČR 2007 - 2013 V MIL. EUR	19
TAB. 5 OP V PROGRAMOVACÍM OBDOBÍ 2007 - 2013	24
TAB. 6 ALOKACE PROSTŘEDKŮ NA FINANCOVÁNÍ POLITIKY SOUDRŽNOSTI V OBDOBÍ 2007 – 2013 V MIL. EUR	28
TAB. 7 ZDROJE FINANCOVÁNÍ PROJEKTU NA POTŠTEJNSKÝ HRAD	37
TAB. 8 ZDROJE FINANCOVÁNÍ PROJEKTU ROKYTNICE - VSTUPNÍ BRÁNA ORLICKÝCH HOR	38
TAB. 9 ZDROJE FINANCOVÁNÍ PROJEKTU ORLICKÉ HORY - HRANICE, KTERÁ SPOJUJE	39
TAB. 10 ZDROJE FINANCOVÁNÍ PROJEKTU NOVÁ TVÁŘ INFORMAČNÍCH CENTER.....	39
TAB. 11 ZDROJE FINANCOVÁNÍ PROJEKTU ČESKO-POLSKÉ TURISTICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM	40
TAB. 12 ZDROJE FINANCOVÁNÍ PROJEKTU NOVÁ TVÁŘ INFORMAČNÍCH CENTER.....	41
TAB. 13 ZDROJE FINANCOVÁNÍ PROJEKTU INTEGRAČNÍ CENTRUM BĚLÁ.....	41
TAB. 14 ZDROJE FINANCOVÁNÍ PROJEKTU PŘÍLEŽITOST	42
TAB. 15 ZDROJE FINANCOVÁNÍ PROJEKTU ROZVOJ TVOŘIVOSTI A TURISMU V ORLICKÝCH HORÁCH	43
TAB. 16 ZDROJE FINANCOVÁNÍ PROJEKTU O POHÁR VODNÍKA FLORIÁNA	44
TAB. 17 ZDROJE FINANCOVÁNÍ PROJEKTU PODPORA ROZVOJE TURISTIKY V OBLASTI VRCHA A OKOLÍ	45
TAB. 18 ZDROJE FINANCOVÁNÍ PROJEKTU S BATOHEM MIKROREGIONEM BĚLÁ.....	45
TAB. 19 ZDROJE FINANCOVÁNÍ PROJEKTU INTERNETIZACE MIKROREGIONU BĚLÁ.....	46
TAB. 20 ZDROJE FINANCOVÁNÍ PROJEKTU U PŘÁTEL JAKO DOMA	46
TAB. 21 ZDROJE FINANCOVÁNÍ PROJEKTU BRÁNY ORLICKÝCH A BYSTRICKÝCH HOR	47
TAB. 22 SOUHRNNÉ INFORMACE O ČERPÁNÍ PROSTŘEDKŮ Z EU NA RYCHNOVSKU	48

Seznam obrázků

OBRÁZEK 1 NUTS 2 A NUTS 3 V ČR.....	12
OBRÁZEK 2 RYCHNOV NAD KNĚŽNOU NA MAPĚ ČR	29
OBRÁZEK 3 MIKROREGION RYCHNOVSKO	34

Seznam grafů

GRAF 1 INDIKATIVNÍ ROZDĚLENÍ PROSTŘEDKŮ SF MEZI OPERAČNÍ PROGRAMY	23
GRAF 2 NEJČASTĚJŠÍ DŮVODY NEČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ Z EU Z POHLEDU STAROSTŮ OBCÍ.....	35

Seznam příloh

PŘÍLOHA A DŮVODY NEČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ Z EU Z POHLEDU STAROSTŮ OBCÍ.....	56
PŘÍLOHA B DOTAZNÍK.....	57

Příloha A Důvody nečerpání finančních prostředků z EU z pohledu starostů obcí

Obec	Důvody				
	Nedostatek finančních prostředků	Složitá administrativa	Nutnost předfinancování projektu	Malý zájem zastupitelstva či rady	Nutnost řešení jiných problémů
Bartošovice v Orlických horách	x	x			x
Bílý Újezd		x	x		x
Byzhradec	x	x		x	
Černíkovice	x	x			x
Jahodov	x	x			
Javornice		x	x		x
Kvasiny		x			x
Lhoty u Potštejna	x	x			x
Libel		x	x		x
Liberk	x	x			x
Lično	x	x			x
Lukavice	x	x			
Lupenice		x	x		
Orlické Záhoří	x	x			x
Osečnice		x	x	x	
Pěčín	x	x			
Polom		x		x	
Proruby	x	x			
Rybná nad Zdobnicí		x	x		x
Říčky v Orlických horách	x	x		x	
Slatina nad Zdobnicí		x	x		x
Solnice		x			x *)
Synkov-Slemeno	x	x			
Třebešov		x	x		
Vamberk					x **)
Voděradý	x	x			x
Zdobnice	x	x			

*)Město řeší komplexně rozvoj průmyslové zóny a vše, co s tím souvisí (Škoda Auto Kvasiny)

**Město řeší přednostně ČOV, obchvat města. Opakovaně podávalo žádosti do SROP - neúspěšně.

Příloha B Dotazník

Název projektu		Operační program iniciativa	
Rok podání žádosti		Rok dokončení projektu	
Celkový rozpočet		Podíl EU (v %)	
Zpracování projektu	obec sama ☐	agentura či najatý projektový manažer ☐	kombinace obou předchozích ☐
Problémy, překážky při realizaci			
Dopady			
Název projektu		Operační program iniciativa	
Rok podání žádosti		Rok dokončení projektu	
Celkový rozpočet		Podíl EU (v %)	
Zpracování projektu	obec sama ☐	agentura či najatý projektový manažer ☐	kombinace obou předchozích ☐
Problémy, překážky při realizaci			
Dopady			